AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 37 | PHONE PARK 6407. | WORCESTER, MASS. 11 d. Rugsėja (September), 1924 | KAINA 5 CENTAI. | Vol. X.

GALVANAUSKAS REIKALAUJA VILNIAUS TAUTŲ LYGOS POSĖDYJE

Lietuvą atstovauja Tautų Lygos kongrese E. Galvanauskas, V. Sidzikauskas ir B. K. Balutis. Lenkai šaudo lietuvius Vilniaus krašte. Didelė civilė karė; potviniai ir badas Chinijoje; potviniuose žuvo virš 50,000 žmonių. Badas Sovietų Rusijoje. Gruzinų čeka pasmerkė miriop sukilimo vadus. Baigia kelionę aplink žemę.

GALVANAUSKAS REIKALAUJA GRĄŽINT VILNIŲ LIETUVAI TAUTŲ LYGOS KONGRESE.

Geneva, rugsėjo 9 d. Buvusis Lietuvos priemeras dr. Ernest Galvanauskas, savo kalboje Tautų Lygos kongrese dar kartą reikalavo išnaujo apsvarstyt Vilniaus klausimą ir grąžint Vilnių Lietuvai. Jis pabbrėžė, kad sulyg Norman Davis deklaracijos, susitaikinimas kaslink Klaipėdos krašto, jokiu budu negali sumažint teisės tomis pačiom valstybėm kituose politiniuose gynčuose tame pat plote. Vienok, kadangi Ambasadorių Taryba jau yra pripažinusi Lenkija kaipo Vilniaus valdytoją, yra abejojama, kad Tautų Lygos kongresas išklausytų Lietuvos reikalavimo.

Po apleidimui Francijos ir Anglijos priemerų, Tautų Lygos kongrese, įvairios komisijos laiko savo posėdžius ir šios dienos programe buvo daugiau negu 14 posėdžių įvairiais klausimais. Visi labiausiai įdomauja trečiosios komisijos posėdžiais, kuri riša nusiginklavimo ir apsaugos klausimą.

LIETUVOS REIKALAI TAUTŲ LYGOS KONGRESE.

Kaip praneša "Lietuva" Lietuvos delegaciją Tautų Lygos kongresan sudaro p. E. Galvanauskas, buvusis Ministeris Pirmininkas (delegacijos pirmininkas), p. V. Sidzikauskas, Lietuvos Įgaliotasai Ministeris Vokietijoj ir p. B. K. Balutis, Užsienio Reikalų ministerijos Politikos Departamento Direktorius.

LENKAI ŠAUDO VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIUS.

"Lietuvos Žinios" praneša, kad š. m. birželio 17 d. karo teismo sprendimimu Švenčionyse sušaudytas Kavaliauskas Stasys iš Linkmenų valsčiaus, Švenčionių apskrities. Jis buvo slaptos policijos įskųstas, kad dalyvavęs puolimuose, kuriuos, esą organizavę šauliai. Kaltybės jam negalėjo įrodyt, nes visi liudininkai teisme pasisakė nieko nežiną, tik vienas, matyt, papirktas, tvirtino, Kavaliauską esant kaltu.

Naktį iš š.m. liepos 25 d. į 26 d. Švenčionių apskrities, Ceikinių valsčiaus, Kniežkės vienkiemy buvo žiauriai nužudytas Jurgis Martinkėnas su žmona. Lenkai paskelbė, kad čia buvęs šaulių darbas. Betardant pasirodė, kad šią žmogžudybę padarė lenkų policininkai iš Ceikinių miestelio, kurie (5 asmenys) tuoj buvo suimti ir pasodinti kalėjiman. Yra liudytojų, kad tie patys policininkai jau keliose vietose užpuldinėję ir žudę žmones.

AMERIKOS ORLAIVININKAI BAIGIA KELIONĘ APLINK ŽEMĖS KAMUOLĮ.

Washington, rugsėjo 9 d Šiadien čia laukiama atvykstant Amerikos orlaivininkų, kurie pasekmingai baigia kelionę orlaiviais apilnk žemės kamuolį.

Keturi Amerikos orlaiviai pradėjo kelionę aplink žemės kamuolį balandžio mėnesyje. Jiems ėmė penkis mėnesius, kad užbaigt 22,000 mylių kelionę, tai yra didžiausia ir pavojingiausia kelionė, kuomet nors bandyta oru.

DIDELĖ CIVILĖ KARĖ CHINIJOJE.

Didli mušiai prasidėjo ties miestu Shanghai, vienu iš didžiausių Azijos portu. Dviejų Chinijos provincijų militariai gubernatoriai, generolas Lu Yung-hsiang, Chekiang provincijos gubernatorius kovoja prieš generolą Chi Hsieh-yuan Kiangsu provincijos. Abu generolu turi milžiniškas armijas ir kaipo militariai gubernatoriai turi neapribuotą valdžią savo provincijose. Kova tarpe tu dviejų gubernatorių iškilo iš noro vieno ir antro, paimt Shanghajaus miesto įplaukas, nors savo karės tikslą jie dengia kitais obalsiais.

Nė viena pusė pakolkas nelaimėjo nulemiančios pergalės nors jau kelinta diena kaip tęsėsi mušiai. Iš pranešimo Chekiang kariumenės, kuri gina Shanghajaus miestą, matyt, kad Kiagsų armija dasigavo kiek arčiau ginamo miesto.

Rugsėjo 9 dieną tęsėsi be perstojimo mušiai į pietus ir vakarus nuo miesto. Ties Nansiangu kitų šalių karės laivai, kurių čią randasi 22, išsodino 1100 kareivių, kad apsaugot svetimtaučius gyvenančius Shanghajui, jei mušiai prisiartys prie miesto.

Centralės valdžios kariumenė stoja pagelbon Kiangsu gubernatoriui. Tuom pat laiku iš Mukdeno pranešama, kad Manžurijos karės gubernatorius eina prieš centralės valdžios kariumenę, del kovos už centralę valdžią. Susirėmimai tarpe valdžios ir Manžurijos kariumenių gali įvykt greitu laiku tarpe Mukdeno ir Pekino. Taip kad karės liepsna gali apimt didelę dalį Chinijos.

50,000 ŽMONIŲ ŽUVO POTVINIUOSE CHINIJOJE.

Shanghai, Rugsėjo 6 d. Daug žmonių žuvo dideliuose potviniuose, kurie užsėmė didelius plotus Chinijoje. Tukstančiai sodžių ir dideli plotai žemės užlieta vandens. Tientsin apylinkėje 2000 sodžių paskendę vandenyje. Daug žmonių žuvę. Tukstančiai pabėgėlių nuo potvinių bėga Pekinan. 4000 žmonių žuvę, kuomet truko damai ties Kalgan. Pranešimai iš daugelio provincijų patvirtina apie sunaikinimą potvinių daug turto ir maisto, pasekmėje potvinių jaučiamas badas.

Nors negalima sužinot tikro skaičiaus žuvusių žmonių potviniuose, vienok spėjama kad skaičius žuvusiųjų sieks 50,000, kuomet skaičius žmonių likusiųjų be pastogės sieks keliatos milijonų.

REPUBLIKA CHILE MILITARISTŲ RANKOSE.

Santiago, Chile, Pietų Amerikoje. Rugsėjo 9 d. Republikos Chile prezidentas Aleksandri, priverstas buvo atsistatydint, kuomet kongresas užgyrė militarės grupės siulomas reformas, sulyg kurių reikalaujama yra sutvert nepolitinį kabinetą ir padaryt reformas, reikalingas pagerint darbininkų ir liaudies padėtį. Militaris komitetas, sulyg kurio reikalavimo sutvera naujas valdžios kabinetas, skelbia, kad jų tikslu yra prašalint administratyvės ir politinės valdžios ydas. Valdžios perversmė yra daug panaši į Italijos valdžios permainas, vadovaujant Mussolini ir Ispanijoje, vadovaujant generolui Primo de Rivera.

Buvęs Chile republikos prezidentas, gavo užtikrinimą jo asmens neliečiamybės, jei jis tuojaus apleis republiką. Jis buvo demokratiškų pažiurų žmogus ir dirbo išvien su socialistais ir pirmeiviais, kurie norėjo atskirt valstybę nuo bažnyčios ir siekėsi prie turto suvalstybinimo. Jis turėjo daug pritarėjų ir liaudis jam labai pasitikėjo.

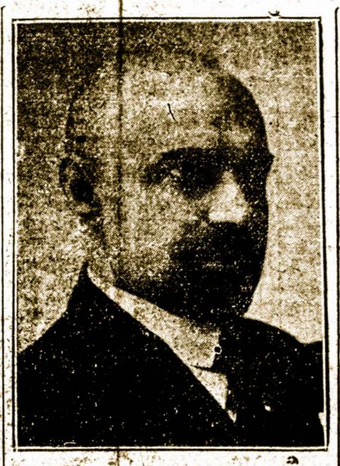

E. Galvanauskas

BADAS SOVIETŲ RUSIJOJE.

Paryžius. Sulyg konfidencialio pranešimo vokiečių atstovybės Maskvoje savo valdžiai, kurio nuorašas pasiekęs Paryžių, tvirtinama, kad Rusijai gręsia didžiausis badas, kokio dar nėsą buvę Rusijos istorijoj. Sovietų valdžia bandanti paslėpt tą dalykų stovį nuo pasaulio žinios.

Rytinė dalis Sibiro, į šiaurę nuo Kaukazo, vokiečių kolonijose prie Volgos kaip kūriuose Ukrainos kraštuose ir tulose šiaurės gubernijose iš priežasties sausumos badas jau esą prasidėjęs.

Nuo liepos mėnesio kviečių kainos pakilę 130 nuošimčiais. Mėsa atpigus, nes valstiečiai išparduoda gyvulius neturėdami juos kuomi šert. Sovietų valdžia paskyrus 20,000,000 rublių viešiems darbams, kad palengvint badaujančių padėtį.

Maskvos laikraštis, Izviestija, vienok užgina tai. Jis nurodo, kad 1921 metais neužderėjimas javų palietė 30 milijonų gyventojų, šiais-gi metais nukentės tik 7 milijonai, ir skaičius reikalaujančių pagelbos šiemea sieks tiktai apie 3,500,000, kuomet 1921 m. reikėjo gelbėt 18,000,000 badaujančių.. Su valdžios pagelba laikraštis tvirtina lengvai bus galima valstiečiams nuo bado apsigint.

FRANCUZAI PALEIS POLITINIUS PRASIKALTĖLIUS.

Berlinas. Francuzų gen. Degoutte išleido paliepimą francuzų divizijos generolams paleist tuojaus visus politinius belaisvius. Iš Duesseldorfo pranešama, kad visiems tremtiniams iš okupuotų provincijų ir leista gryšt namon, išskiriant šešis asmenis, ištremtus iš naujai okupuotos teritorijos.

DVI MILIONIERIŲ DUKTERYS PABĖGO IR APSIVEDĖ SU SAVO TĖVO TARNAIS.

Lenox. Dvi dukterys milijonieriaus Winthrop kartu slaptą pabėgo nuo tėvų ir apsivedė. Viena paėmė sau už vyrą tėvo šoferį Corey Miles, o kita apsivedė su Darwin L. Morse elektrikos mekaniku, kuris podraug buvo ir visų prižiurėtojum milionieriaus ukėje.

KOVOS PRIEŠ RADIKALUS.

Berne, Šveicarijoje. Kovai prieš socializmą, komunizmą ir prieš valstybinį turtų nusavinimą, susitvėrė tarptautinė vidurinių luomų draugija. Jos kongresas atsibuvo Berne, delegatai dalyvavo iš visų pasaulio kraštų.

PASMERKĖ 24 MAIŠTININKUS MIRIOP.

Tiflis, Gruzija. 24 vadai, kurie sukėlė Gruzijoje maištą prieš sovietų valdžią, tapo pasmerkti gruzinų čekos miriop. Vardai pasmerktujų nepranešama, bet manoma, kad kunigaikštis Andronikov, vadas dabartinio judėjimo ir Djugeli, narys buvusios valdžios randasi tarpe pasmerktujų. Maištas numalšinta.

LENKAI PASKELBĖ KALBŲ TEISES.

Varšava. Lenkija išleido įstatymą, kad užganėdint parubežinių tautų reikalavimus, kaslink vartojimo mažumų kalbos. Lenkų kalba bus oficialė kalba visoje valstijoje, bet ukrainiečių, baltgudžių ir lietuvių bus pripažinta ir leistina vartot teismuose ir valdiškuose biuruose tų tautų apgyventose vietose.

TARPTAUTINIO TRIBUNALO NUTARIMAS NEPATINKA SERBAMS.

Belgradas. Nutarimas Haagos Tarptautinio Tribunalo, kuris patvirtino Ambasadorių konferencijos nuosprendį, priskirt Šv. Naomo vienuolyną Albanijai, išsaukė didelį nepasiganėdijimą tarpe serbų. Bus bandoma išgaut nuosprendžio pakeitimą, nes jis turi dar but patvirtintas Tautų Lygos. Jei nuosprendis nebus atmainytas Jugslavija žada išstot iš lygos.

NUSIŽUDĖ TROCKIO PAGELBININKAS.

Maskva. M. Glassman, žymus Trockio pagelbininkas, jo patikimas sekertorius nusižudė. Pirežastis nežinoma. Jis nusižudė, kuomet Trockis buvo išvažiavęs į sodžių.

MAHOMETONŲ KONGRESAS ATSIBUS 1925 M.

Cairo. Visasvietinis mahometonų kongresas atsibus 1925 m., sulyg nutarimo Augščiausios mahometonų tarybos.

EMA GOLDMAN GAVO LEIDIMĄ APSIGYVENT ANGLIJOJE.

Paryžius. Nuo to laiko kaip Ema Goldman, žinoma anarkistė tapo deportuota iš Suvienytų Valstijų už prieš-valdišką agitaciją, ji buvo be gyvenimo vietos. Kuomet ji nuvyko Rusijon, ji atrado, kad ten taip pat yra maža induvidualės laisvės. Ji tapo prašalinta iš Rusijos. Ji vyko Vokietijon be pasporto ir ten jai neleista buvo apsigyvent ir likšiol ji neturėjo vietos kur apsistot. Anglija matomai nesibijos jos anarkizmo ir leido jai apsigyvent Anglijoje. Ji žada vykt Anglijon ir užsiimt rašymų knygos tėmoje — Moterų įtekmė šių dienų istorijoje.

LAVONAS TURTUOLIAUS RASTA ŠALE LAVONO NETURTINGOS MERGINOS.

London. Lavonas Alberto Joshua, neseniai atsistatydinusio direktoriaus vieno iš didžiausių krautuvių Londone, turtingo ir plačiai žinomo tarpe Lonodno augščiausios luomos, rasta kulkų pervertas, o šale jo lavonas merginos, tarnaitės.

Policija rado laiškus, kurie nurodo, kad mergina nušovė Joshua,, o po to pati nusižudė. Laiškai parodo, kad jis su ja draugavo per tulą laiką. Atrasta ir merginos meiliškų laiškų.

Penkios kulkos atrasta Joshua lavone, o viena merginos lavone.

Joshua yra vedęs ir turi dvi dukteris. Manoma, kad jis slėpė nuo merginos, kad jis yra vedęs ir kuomet ji tai sužinojusi, tai iš apmaudo nužudė jį ir pati nusižudė.

REPUBLIKONAI LAIMĖJO MAINE VALSTIJOS RINKIMUOSE.

Portland, Me., rugsėjo 9 d. Republikonai pilnai laimėjo Maine valstijos rinkimuose. Valstijos gubernatorium išrinkta republikonas Ralph O. Brewster, valstijos senatorius didele balsų didžiuma. Į Suv. Valstijų Senatą išrinkta republikonas Bert M. Fernald, buvęs ir pirmiau Suv. Valstijų senatorium. Taipgi atstovai į Kongresą yra išrinkti republikonai.

JAUNA PATI SUNAIKINA SAVO VEIDO GROŽYBĘ.

Geneva. Signora Possi graži, jauna moteris, tik metai atgal apsivedus su turtingu Tirano pramonininku tyčia sužeidė savo veidą, uždėjus stipraus acido ir tuom sunaikino savo veido skaistumą. Ji tvirtina padarius tai kad but laiminga.

Jos vyras buvo labai pavydus ir nuolatos kaltino savo jauną pačią, kad ji patraukianti kitus vyrus. Tie dalykai išėjo aikštėn, kuomet nošvė patraukė teisman savo žentą už žiaurumą.

Signora Possi papasakojo teisme, kad jos vyro kaltinimai buvo neteisingi, ji negalėjus kitų vyrų atsikratyt, kuriems ji dabojosi. Dabar ji busianti laiminga, nes vyrai paliks ją ramybėje.

Jos vyras esąs didelei susikrimtęs. Jis kreipėsi į geriausius gydytojus, kad jie išgydytų jos moters veidą ir sugražytų jos grožybę.

"AMERIKOS LIETUVIO" PIKNIKAS!

Atsibus 21 rugsėjo po pietų ant Olympia Park, bus vienas iš gražiausių piknikų. Apart kitų užkandžių, yra parveštas didelis skilandis iš Lietuvos ir apie 30 lietuviškų gardžių surių. Taipgi saldainių, darytų šiauliuose. Lietuviškas Worcesterio benas pagrieš gražiai. Taipgi bus ir rusiška armonikų orkestra. Piknikas bus labai gražus. Visus kviečiame atsilankyt. "A. L." Adm.

IMPERFECT IN ORIGINAL

Žinios iš Lietuvos

Keršto auka.

Skapiškis Rokiškio apskr. Netoli Skapiškio yra didelė Grafo Sevozelio giria. Šiuo metu einant Žemės Reformos Įstatymų Lietuvos republikoje, esantieji dvarininkų ir buvusieji Rusų valdžios miškai yra suvalstybinti ir randasi Žemės Ukio ir Valstybės Tutų Ministerijos žinyboje. Gi grafas Sevozelis yra Prancijos pilietis ir todel jo kaipo svetimšalio Lietuvos valdžia nusavint miškus negalinti. Grafas Sevozelis budamas po senovei ant savo miškų pilnatiesiu šeimininku todel jis tuos miškus dabar kiek galėdamas kerta.

Ties Skapiškiu girią turi nupirkęs žydas, kuris prie Skapiškio stoties įtaisė lentpiovę (tartoką), kame iškirtus girioje medžius piauna ir paskui gabena juos į užsienius.

Kadangi girios savininkas žydelis, žydo kaip žinia žmonės mažiau teprisibijo, tat apieilnkės kaimiečiai neiškenčia nesusikirtę žydo girioje savo reikalams medžių. Saryšy tu tokiu medžių vogimu neseniai įvyko sekantis kerštas. Žydas patėmyjęs, kad jo miške iškirsta nemažai medžių, pasiėmęs grafo miško įgaliotinį pil. Navadvarskį, nuvažiavo į apilnkius kaimus ieškot iškirstųjų medžių ir žinoma pas nekuriuos ukininkus atrado vogtų medžių už ką vogusiems prisieis atsakyt.

Už tokį savo žygį grafo Sevozelio įgaliotinis pil. Navadvrarskis sulaukė ant savęs nuo vogusiųjų mišką kerštо. Butent: šeštadieny 2 rugpiučio 9 val. vakaro jis ėjo iš Skapiškio miestelio namon. Ties parapijos kapais staiga užpuolė ant jo du vyrai su mietais (basliais) rankose ir nelaimingą Navadvarskį taip baisiai sumušė, jog jis rasta galintis vos gyvas. Parvežus jį namo ir apžiurėjus gydytojui rasta galvoje keliose vietose pramuštas kaulas, sulaužyta petis ir šonkauliai.

Išgijimui sumuštajam mažai bėra vilties, tačiau klausinėjamas, kas jį taip baisiai sumušė, atsisako išduot kaltininkus, sakydamas: "Jei mirsiu, tad nebenoriu skandint žmonių, o jei išgysiu, tai tuomet aš su jais atsilyginsiu. " Tai mat kokių tai esama ant svieto kerštingų ir sužvėrėjusių žmonių.

—**Skapiškietis.**

Kalbų teisės.

Lenkijos valdžia yra paruošiusi įstatymų projektus, kuirais einant, suteikiama teisės tautinių mažumų kalboms. Tos teisės manoma suteikt lietuviams, gudams ir ukrainiečiams. Apie vokiečių ir žydų kalbų teises nieko neminima.

Taigi, jei pažadas bus ištesėtas, tai lietuviai, ukrainiečiai ir gudai galės turėt šiokias tokias teises susirašinėjant su vietos vyriausybės atstovais, teismuose ir mokyklose. Vienok šitas pažadas lenkų daromas, matyt, tik del svieto akių, nes lietuvių kalbai neva teisės suteikiamos tik Vilniaus Švenčionių ir Trakų apskr. lietuviams. Gi Lydos, Gardino, Breslavo, Ašmenos ir Suvalkų apskričių lietuviams nieko nežadama duot.

Dr. Alseika išvyko Varšavon.

Laikinos Lietuvių Komiteto pirmininkas dr. Alseika išvykęs į Varšavą įteikt Lenkų vyriausybei to Komiteto pareiškimą prieš kalbų įstatymų projektus.

Lenkų priespauda Krasnopolio valsč.

Seinų apskričio, Lumbių kaimo gyventojai už lietuviškos mokyklos laikymą š. m. liepos 10 d. liko nuteisti Seinų taikos teisėjo Kalvaičio (buvusio Seinų notaro) pinigine pabauda po 110 zlotų (22 dolerių).

Klevų kaimas už tokį pat dalyką traukiamas atsakomybėn.

Radziuncų kaimo (Krasnavo val.) gyventojas lietuvis Antanas Marcinkevičius teismo keliu liko nubaustas pinigine pabauda sumoje 110 zlotų už tai, kad jo 10 metų vaikas savo darže kilpomis sugavo kurapką.

Kiti gyventojai del nuolatinių persekiojimų bėga Lietuvon. ("Liet. Ukininkas").

Linkmenys.

Linkmenų miestelis yra okupuotas lenkų, bet čia pat stovi ir lietuvių sargyba. Žmonės didelį vargą kenčia su bažnyčia, nes didesnioji Linkmenų parapijos dails yra lietuvių pusėje, Lenkų policija neleidžia tos pusės gyventojams į bažnyčią. Vietos klebono rupesčiu, buvo išgautas lenkų leidimas per metines šventes eit iš šios pusės žmonėms į bažnyčią. Bet ir čia neapsiėjo be šunybių. Per Šv. Trejybės atlaidus netikėtai areštavo mokytoją Janonį, įtardami Lietuvos partizanu.

Daugelis nenori eit į savo bažnyčią ir eina ar važiuoja kitur, už keliolikos kilometrų.

Vargas Linkmenų parapijos gyventojams šioj pusėj gyvenantiems, bet daug didesnis vargas tiems, kurie ant sprando jaučia "globą.',

Juos vargina visokiais "pšepuskais" dirbt savo žemę, reikalauja įvairiausių mokesčių už viską, ką galimą apdėt mokesčiu. O kiek, įtarimų, areštų, mušimų. Kiek žmonių nekaltai sušaudė!

Kada gi bus galas?

Šiltinės epidemija Vilniuje.

Čia pastaruoju metu šiltinė vis daugėja. Laikraščiams Jokių priemonių šiltinės epidemijai sulaikyt nesiima nei miestas nei valdžia. Ligonių skaičius ligoninėse kasdien vis dauggėja. Laikraščiams skelbt žinias apie šiltinės plėtojimasi uždrausta. Visuomenės akims apdumt retkarčiais laikraščiuose pasirodo sanitarijos skyriaus žinios, buk praėjusią savaitę šiltine susirgo tik keli žmonės. Labai baimingai vilniečiai žiuri į šiltinės epidemiją. Visi laukia išganymo rudens, kada atvėsiąs oras neduos taip greit šiltinei plėstis.

Kitašalius registruoja.

Vilniuje ekupantai registruoja, taip vaidnamus, kitašalius, kurie nežiurint kilimo šiame krašte, okupantų laikomi kitašaliais. Iš kiekvieno registruojančio imama mokesnis po 24 zlotus (virš 4 dolerių) blankų pavidale ir be to, dar reikalinga kvitas, kad įmokėta pašto taupomojon kasoń 12 zlotų (virš 2 dol.). Tokia registracija jau nebe pirma. Ji nuo kitų skiriasi tik tuo, kad reistratoriai iškart neima viso mokesnio, kurio dalį reikia atiduot kitai įstaigai.

Nusavina tabako fabrikas.

Lenkų finansų ministerijos parėdymu, liepos 31 d. visos Vilniuje tabako fabrikos uždarytos. Tam tikari komisijai pavesta atlikt likvidavimo darbus ir perimt fabrikus valdžios žinion.

Cukraus fabrikos sustojo.

Dauguma cukraus fabrikų sustojo del žaliosios medžiagos trukumo ir josios brangumo. Veikiančios sumažino 2/3 dalių darbininkų.

Kredituoja "kresų" kolionistus.

Vilniaus laikraščių pranešimu, Lenkų vyriausybė nutarusi duot kredito kiekvienam pakraščiuose apgyvendintam lenkui po 1250 zlotų (apie 250 dolerių) ir ginklų.

Badu marina prieglaudos našlaičius.

Vilniuje okupantų socialės apsaugos skyrius registravo laikomus valdžios ir miesto prieglaudose našlaičius. Apie 60% našlaičių esą kilimo ne vietiniai ir todėlei jiems nuo rugpiučio 1 dienos nebus duodama užlaikymas.

Darbininkus malšina salvėmis.

Vilniaus laikraštis "Vil. Utro" praneša, kad Vilniuje Moravo Ostrava (okupantų pavadintas vienas kurių Vilniaus priemiestis) pagarsėjusi tuo, kad ten nuolatos darbininkus raminama salvėmis (zalpami).

("Trimitas")

Raseiniai.

Raseiniuose grįžo senovės laikai; dienos metu vilkai bėga iš miško į kaimus, kur gyventojams ramumo neduoda.

Plauginių apylinkėje (Raseinių valč.) per dvi savaites vilkai daug nuostolių padarė. Mažintui Vincui vieną naktį visas avis su eriukais išpiovė, šunį sudraskė; Kundrotui Juozui vieną veršį sudėdė, o kitą—sudraskė, jog turėjo papiaut. Legeckiui dvi avis su eriukais suėdė. Vidauskiui visas avis išpiovė, Izidoirui Elzbergui dieną kieme šunį sudraskė. liepos m. 28 d. 5 valandą po pietų vilkas atbėgo į Uginto kiemą, taip pat aplankė ir Dainių dvarą. Piemenys dažnai vilkus miške mato.

Plunginių apylinkės gyventojai labai susirupinę ir išsigandę vilkų. Naktimis negali arklių su kumeliukais į ganyklą leist, bet turi šert namie. Moterys vienos bijo į mišką eit uogaut. Vaikai naktimis sapnuoja vilkus, o dieną dreba ir niekur nuo motinų neatsitraukia. Į ką reikia šauktis? Kurių priemonių imtis nelaimėms prašalint. **Plauginškis.**

Sučiupo 3 vežimus spirito.

Jurbarkas. Šių metų rugpiučio 6 d. prie pat Jurbarko miesto, dėka budrių policininkų suimta kontrabanda su 1600 litrų spirito, 3 vežimais 4 arkliais, nugabenta policijos nuovadon. Kontrabanods vertė siekia virš 20,000 litų.

Tai dar iki šiol Jurbarke negirdėtas įvykis, kad kada nors butų pasisekė suimt tiek spirito, kuiro čia iš Vokietijos nemaža kontrabandos keliu atgabenama.

O kiek nesugauna? Kad užkirtus kelią panašiems įvykiams, turėtų rimčiau susirupint ne tik policija, bet ir šauliai ir visi piliečiai, kuriems rupi musų gerovė.

Tuo reikalu (šmugeliavimu) verčiasi daugiausia žydai, kurie net iš Veliuonos atvažiuoja. **Damušis.**

Pabėgusių kalinių lizdas.

Kriukai, Šiaulių apskrityje. Latvijos pasienio (Kriukų, Žeimelio ir kitų valsč.) gyventojai nepaprastai pabugo Kauno sunkiųjų adrbų kalėjimo pabėgusių kalinių. Žmonės kalba, kad daug tų bėgunų slapstosi apylinkės miškuose, ypač Žeimelio valsč., kur yra daugiau miškų. Dienos metu nuo laiko prapuola kam karvės, kam avys ir kiti gyvuliai ir jau niekur nebesuranda— jie nusivaro į mišką, piauna ir maitinasi. Vakare žmonės bijo išeit iš savo namų. Policija plėšikų neieško, nes jos ten maža yra ir ji pati jų bijo. Juos suima daugiau drąsesni piliečiai. Prieš porą savaičių buvo atėjęs nežinomas asmuo į vieną dvarą, prašydamas nakvynės, ir čia buvo jį bepriimą, bet kadangi asmuo pasirodė įtartinas, paprašė pasą parodyt, bet paso šis neturėjo. Pasikvietus daugiau vyrų su šautuvais, norėjo jį suimt, bet "svečias pajutęs, kad čia kaž kas negero, išėjo iš dvaro ir norėjo pabėgt į mišką. Vyrai šaudami jį vijosi ir pagavo. Pagautasis ištiesų pasirodė esąs vienas pabėgusiųjų kalinių žymus kriminalistas. Dabar suėmusiems likusieji suimtojo draugai, grasina kerštu padegt, užmušti ir tt. Ką veikia, kurių privolė piliečių ramybę saugot? **J. Pylius.**

Bomba nunešė namų stogą.

Patamošėlio kaime, A. Panemunės valsč., š.m. liepos mėnesio 19 d. pil. Tamošiunas, apie 20 metų amžiaus, parsinešė į namus bombą ir pradėjo ją ardyt, sukinėt.

Motina pradėjo jį draust, kad mestų nelemtą savo adrbą dirbęs. Sunus nepaklausė ir, išėjęs į virtuvę tęsė toliau savo baisųjį darbą.

Staiga pasigirdo didelis sprogimas, nuo kurio nugriuvo galas namo ir nulėkė stogas. Motina, atbėgusi rado savo sunų papludusį kraujuose, nutrauktomis rankomis, kojomis ir išplėštu šonu. Nelaimingasis pasakęs, kad dar esą kambaryje trys bombos. Nors jau nepirmas toks atsitikimas, bet musų žmonės vis dar nesiliauja bombomis žaist.

Rusai bėgdami paliko pas ukininkus vežimus įvairios karo medžiagos, kurią jie vartojo šaudymui. Kaimuose žmonės šaudo iš revolvelių, karo šautuvų ir mėto bombas be jokios naudos.

Net piemenys, ir tie kiekvienas turi revolverį, šautuvą, o kuris tikro neturi, pats pasidirba iš bet kurio vamzdžio. Žinoma, toks ginklas pavojingas, bešaunant vamzdis plyšta, nutraukdamas "strielčiui" pirštus ir akis išsvilina, arba kitus sužeidžia. **Bel—Mardukas.**

Istorinė vieta.

Girdiškė, Tauragės apskr., tarpe Kaltinėnų Skaudvilės miestelių. Į rytus, Stulgių pusėn, apie 4 klm. prie Pelos upės yra "Baublys"—Dionizo Poškos buvusis muziejus. Važiuojant į Kaltinėnus už poros varstų netoli ežero, kairėj kelio pusėj matosi aukšta pušis ir apie medį žemės volas, lyg koksai apkasas. Tą vietą seni žmonės vadina "Milžinkapiais." Baudžiavos laikais čia numirėlius laidoję be bažnyčios apeigų... Tarp Girdiškės ir Varsėdžių bažnytkiemių Požerio kaimo laukuose seniaus buvo keliata kryžių ir daug akmenų, vadinamų "Karnaga." Seneliai pasakoja, kad čia buvusi kadaise bažnyčia. **Svirplis.**

("Lietuva")

ŠEIMYNINKĖMS KELRODIS

Rašo ISABELLE KAY

Lietuvė šeimyninkė Amerikoje visados trokšta gaut patarimų pagerinimui jos žinojimo atlikinėjant pareigas kaipo šeimyninkė ir motina. Šitose skiltyse kas savaitę tilps straipsneliai, kurie bus įdomųs kiekvie nai Lietuvei šeimyninkei.

RODYKLĖ No. 18

Virimo Receptai

Smetoninės zupės yra geras budas dadėjimui sykiu daržovių ir pieno prie apmažinto valgymo ir yra taip maistingos kad su duona ir sviestu jos gali sudaryt vyriausį valgį arba vakarienę. Jas taipgi galima duot buljono puodeliuose, apibarstant labai smulkiai kapotoms petruškoms. Sekantis receptas užtenkamas del šešių ypatų. Tas receptas buvo toks geras, kar šimtai šeimininkių jį nuolat naudoja.

Smetoninė Zupė

2 puodukai daržovių kamblių
2 puodukai daržovių vandens
2 šaukštai sviesto
⅛ šaukštuko pipirų
Biskutį bapkavų lapų
2 puodukai evaporated pieno
2 šaukštai miltų
1 šaukštukas druskos
1 šaukštukas trintų svogunų.

Sutarpink riebalus skarvadoj, sudėk svogunus ir šutink palengva per penkias minutas; dadėk miltus, nuolat maišyk iki burbuliuos. Dadėk palengva pieną, atmieštą daržovių vandeniu, nuolat maišant iki aptirštės. Sudėk daržovių kamblius ir užskonį ir plak vieliniu menturiu arba kiausinių plaktuvu. Putos susidarę šiame procese neduos užsidėt skurai ant smetonos ar pieno zupių. Duok ant stalo tuoj su gruzdais, trapiais krekiais ar džiovinta duona.

Virtuvės Reikaluose

Kepant pyragaičius su sviestu reikia turėt pečių neperkarštą. Pyragai be sviesto reikalauja greito karšto pečiaus. Kepant pyragaičius pečius turi turi but užšildytas greitai prie vidutiniškos temperaturos. Jei molasai naudojama, pyragai iškeps dar greičiau.

Kad nepajuostų obuoliai pjaustant, naudok sidabrinį peilį.

Perspaudus lemoną ar orandžį tuoj nuvalyk spaustuvą. Tas išvengs nereikalingo truso vėliau.

Stotkų mazgotė reikai išskalbt karštoj sodos soliucijoj ir išplaut karštame vandenyj po kiekvieno naudojimo.

Žemuogių gėrimą paskanink dapiliant visgi vynuogių skystimo, lemono skystimo, ir arbatos.

Dedant į stiklus rhubarbą naudok tiek pat ir cukraus ir visai mažai vandenio. Jį taipgi galima sudėt nevirtą ir nesaldintą.

Naminiai Pasigelbėjimai.

Baltas šilkas ir satinas geriau išsilaikys, jei suvyniosi juos į mėlyną popierą išvengimui pageltonavimo.

Saugus budas laikyt nuodus nuo panaudojimo vietoj vaistų, įkišant spilkutę ar fonografo adatą iš vidaus arba apačios korko kad smailgalis išlystų per viršų.

Baltą milinę kepurę galima išvalyt padarius iš arrow root ir magnesia košę, sumaišant su šaltu vandeniu ir užtepant ant kepurės ar skrybėlės. Leisk visai išdžiut, tada nutrink.

Skalbiant šviesiai gelsvas langines krakmolą reikia nudažyt arbata arba kava.

Sidabrinį krepšelį pamerk maslionkose per naktį, Ryte nuplauk drungname vandenyje ir nušluostyk sausai minkštu skaruliu, ir išrodys gražus.

Nudegus pirštą, uždėk ant tos vietos tuoj miltų, ir skausmo nejausi. Miltai apsaugo skausmą nuo šalto oro.

Taukų plėtmas galima nuimt nuo vilnonio patiesalo trinant tvirtai su kloforrme padažytu skaruilu.

Sveikatos Patarimai

Rouge (veido dažai) galima pirkt dviejose formose, pudra ir kietą. Ją naudot reikia prie šviesos, ir reikia uždėt biski pudros ant tų vietų pirm tepant. Rouge reikia naudot labai mažai. Daugelis mėgsta naudot biskį cold cream ant odos pirm rouge tepant. Reikia žiurėt ją pasirenkant, nes ji skiriasi ir pritaikoma prie naturalės spalvos. Visi apsidažymai reikia pirma nuvalyt naudojant cold creem. Garo maudymas yra gerai, nes visai atidaro odos skylutes. Geriausia pasitart su vaistininku apie tai, kuri rouge geriausia jums.

Ypatiška Sveikata

Vanduo yra vienas iš svarbiausių dalykų, dudančių žmogui sveikatą. Žmogaus kunas susideda iš 70 nuošimčio svorio vandens. Reikia kasdien sunaudot bent šešis stiklus vandenio. Tas nereiškia, kad tai turi but grynas vanduo, galima sunaudot arbatos, kavos ir sodų pavidale. Faktas yra kad skystimai išeina pirmiau iš vidurių negu tirštimai. Geriausia yra gert vandenį pirmiausia iš ryto ir paskiausia vakare. Daktarai pataria išgert šalto vandens stiklą tik atsikėlus, ir tiek pat vakare šilto einant gult. Tas pagelbės užlaikyt kuno sistemą geroje, švarioje padėtyje.

Tu Negali Išvengti!

Kankinančių žnaibymų neuralgijos. Skausmų ir dieglių reumatizmo. Nesmagumų staigaus peršalimo. Šokančių, traukančių, į padukimą varančių skausmų, kuomet skauda dantį, dieglia ausį ar skauda galvą, jei nepamislini apie

PAIN-EXPELLER

Įreg. S. V. Pat. Ofise.

Tuojaus ir negaišindamas laiko juomi pasinaudoji. Jisai suteikia malonų ir greitą palengvinimą.

Nėi viena atsargi šeimyna negali buti be bonkos šių gyduolių. Nėra tikrasis, jei neturi INKARO valsbaženklio.

F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th Street Brooklyn, N. Y.

Severas Gyduoles užlaiko šeimynos sveikatą.

DĖL NEVIRINIMO

sustiprinimo nusilpnėjusių ir stokos apetito vartok

SEVERA'S BALZOL.

Abelnas stiprintojas vyrams ir moterims.

Jis maitina kraują, paaugdo virinimą, reguliuoja atidalinimus, stiprina organus prie normališkos veikmės.

Kaina 50 ir 85 centai.

Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

SUGRĄŽINKIT LINKSMAS DIENAS!

SUGRĄŽINK ATGAL DRAUGIŠKUMĄ, MEILĘ, DAINAS,

MUZIKĄ IR ŠOKIUS, TŲ LINKSMŲ DIENŲ. KURIOS JAU PRAĖJO...

Įsigyk GRAFONOLĄ, kuris palinksmins jusų namus. Lietuviški Rekordai, padaryti Lietuviškų artistų: dainos, monologai ir muzika.

Musų krautuvėje randasi didelis pasirinkimas REKORDŲ ir mašinų. Iš kitų vietų lietuviai norinti įsigyti Grafo- rašykite mums, reikalaukite katalogo, pridėjus savo adresą nolą arba lietuviškų rekordų, ir už 2c. stampą, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., - Worcester, Mass.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE,
KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80
pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

POMIRTINIAI SKYRIAI—$150, 300, 500, IR 1000.
PAŠALPINIAI SKYRIAI—$6.00, 9.00 IR 12.00
Į SAVAITĘ.

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Alliance of America,
307 WEST 30-th STREET, NEW YORK, N. Y.

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass..

Yearly subscription: In United States $2.50
In Foreign Countries $3.00
Single copies ..... 5 cents.
Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS
Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

per

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass..

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose $2.50
Kitose valstybėse $3.00
Pavieniai egzemplioriai ..... 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Enterned as Second Class matter September 29, 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

KAS KALTAS?

Tai vieną, tai kitą politinę partiją kaltiname, kuomet įvyksta Lietuvos valdžios veikime, koks nedovanotinas skandalas, ar tai šmugeliavimas, prisidengus valdžios autoritetu, ar tai valdininkų sauvaliavimas, prisidengiant savo partijos galybe, ar tai iškeliant musų "Teapot Dome" — gelžkelių statymo machinacijas. Liaudininkai kalnus verčia ant katalikų, krikščionių-demokratų, pastarieji atsilygina tuom pat liaudininkams, social-demokratai visas bėdas tom abiem partijom primeta. Bet ne visuomet partijų kaltė, kad jos nariai nusideda prieš visuomene dažnai prieš pačios partijos programo ir principų dėsnius. Gaila tik kad sulidarumo delei partijos nevisada pasiskubina pasmerkt prasižengusį asmenį ir tuom užsitraukia pasmerkimą visai partijai.

Dažnai ne tiek partijų yra kaltės kiek įsiskverbusių partijosna asmenų, kuriems nerupi joki principai ar idėjos, bet tik vien įgyt galę, prieit prie valdžios ir pasipelnyt, atsiekt savo asmeninius siekius nepaisant priemonių. Tokie asmenys pavojingi pačiai partijai, pavojingi pačiai valdžiai ir valstybei.

Juk mes turime ir rimtų, dorų katalikų, kuriems rupi ne tik tikybą, bet podraug rupi ir Lietuvos gerbuvis; turim liaudininkų, kuriems rupi demokratizmas ir laisvė ir nemažai atsidavę žmonių buvio pagerinimui. Bet turime, ir tai nemaža katalikų, kuriems ne katalikystė rupi ir turime liaudininkų, kuries nevisuomet demokratizmas pakeliui. Musų partijoms ir valstybei yra pavojaus, jei jos neapsivalys nuo veidmainingų savo darbuotojų.

Teisingai, nors labai skaudžiai, prasergsti Lietuvos visuomenę J. A. Herbučiauskas savo straipsnyje "Tautos Vaire", kuriame tarp ko kito primena:

"Geros, tyrios vailos, prakilnaus proto, gilios ir plačios perspektyvos jausmo lietuviai dabar Lietuvoj skursta, gursta. Gerai ir plačiai gyvena begėdžiai, cinikai ir parazitai—tie, anot Leopardi—organizuoti latrai geriems žmonėms smaugt... Tie, kurie pasišventė, kad nepriklausomoji Lietuva butų, kurie už tą Lietuvą, jai gimus, skaudžiai užmokėjo savo turtais ir skausmais, tie dabar brutaliai atstumti, tyčia užmirštį prie Lietuvos priešų. priskaityt. Gi viešpatauja, viešpataut nori, tie, kurie nė svajot nesvajojo apie Lietuvos valstybę, kurie tokią svajonę skaitė patologija, kurie išmoko gražiai "ponams" tarnaut, kurie pinigus labiau brangino ir brangina, negu Lietuvos garbę!..

...Viešpataut geidžia pripratę Dievo vardu piemeniaut! Lietuva virsta kaimene....

...Už tai auga, kaip grybai, visoki davatkynai, visokių "blaivybių" genijai (produkuot degtinę ir su degtine kovot—štai genijalumas!), pavasario ir rudens, praeities ir ateities karjeristai, stebuklingai per vienus metus pralobę, V. Kristaus pasmerktos Mamonos garbintojai, spekuliantai... Spiaukit jiems į akis: manot, kad jie užpyks? Ne, jie neturi jau gėdos; jie apsilaižys ir atsilieps: "malonus lietaus pakvipęs lašelis—ačiu!"

Jų visokio "...yno" pačiam priešaky didžiausi bedieviai—registruoti katalikai. Jų šulams vis tiek, kieno vardu jie padarys biznį... Uždrauskit jiems daryt biznį Kristaus vardu, jie tuojau visi bus bolševikai!..

Italų fašizmą jau pradėjo diskridituot tos rušies avantiuristai, kuriems ne idėja rupi, o mamona. Toks pat likimas laukia ir musų katalikų, nei nenusikratys tokių veikėjų, kurie dirba po Kristaus vėliava.

Remtinas sumanymas.

Reikia geist, kad p. Vanagaičio sumanymas laikyt dainos šventę, nepasiliktų vien sumanymų, bet taptų vykdytina užduotimi musų muzikos ir meno draugijų ir chorų. Laikymas dainos šventės butų dideliai naudingas musų visuomenei iš daugelių atžvilgių.

Visupirmu laikymas kas met dainos šventės paskatintų musų chorus prie didesnio lavinimosi, musų jaunuomenė užsiinteresuotų daugiau musų dainomis ir daugiau dėtusi prie chorų, musų dainos ir muzika labiau populiarizuotusi, ir musų visuomenė daugiau interesuotusi dainos ir muzikos menu.

Iš tautinio atžvilgio kaip p. Vanagaitis teisingai pastebi užinteresavimus čia gimusio jaunimo musų dainomis palaikytų jį nuo ištautėjimo. Prieg tam pasigarsintume, gerai, ar blogai prigulėtų nuo dainos dienos vedėjų ir musų chorų mokytojų taip ir pačių dainininkų.

Bet kad iškalno užtikrint dainos šventės pilną pasisekimą jos organizavimas turėtų but vedamas grynai bepartyviais pamatais. Rodosi apie tai neturėtų but nė kalbos. Daina ir menas neprivalytų turėt neka bendro su musų politinėmis, ar religijinėmis partijomis. Bet likčiol musų partijinis fanatizmas, partijų nusistatymas išnaudot viską savo autoriteto pakėlimui nedavė jokiam visuomenės, valstybiniam ar meno reikalui pirminybės. Dirbant pašalpos, kulturos ar šiaip kokį visuomenės darbą, neapsieita be partijų varžytynių.

O gal daina ikvėps mums daugiau toleracijos, mus labiau suartins? Nenustokime vilties. Nepaisykim kas kokios partijos idealus garbina—mes esame broliai ir dainiuokime sutartinai.

Didelis žingsnis pirmyn.

Jei likšiol paprastai buvo žiurima į Tautų Lygą su nepasitikėjimu kaipo į įstaiga su gražiais obalsiais, o mažos realės vertės, tai buvo tam pamato. Didžiausios Euorpos valstybės Anglija ir Francijaja nepajiegdamos suderint savo politika reparacijų ir apsaugos klausimuose negalėjo sutartinai nė lygos autoriteto palaikyt. Lyga neturėdama tvirtos paspirties atrodė bejiegė savo tarimus pildyt, ir Europos tikorji diplomatija ėjo senais keliais, jieškodama apsaugos valstybių susijungime sutartimis ir ginklavimosi.

Dabartinis Tautų Lygos kongresas suteikė jai naują reikšmę. Jau vien atsilankymas Francijos ir Anglijos premierų, augščiausiųjų valdžios atstovų pridavė lygai daugiau svarbos ir pasitikėjimo. Ir nors premierų kalbose pasirodė dvi toli viena nuo kitos skirtingos nuomonės, kuomet MacDonald išsireiškė už arbitraciją ir nusiginklavimą, o Herriot reikalavo apsaugos ir priverstinos arbitracijos, ir matėsi, kad viena ar kita pusė turės likt nepatenkinta, kas nemažai pakenktų lygos veikimui, netikėtai prieita prie kompromiso, kuris pilnai abi pusi patenkino.

Tas parodo didėli pasiryžimą naujųjų Europos diplomatų eit prie taikos ir prie sutartino veikimo. Tai didelis žingsnis pirmyn.

Azijos religijos vienijasi.

Paryžiaus laikraštis "Matin" paduoda įdomų pranešimą jauno tirynėtojo ir rašėjo Ferdinando Ossendowskio apie politini ir religijinį atbudimą Azijos valstybėse. Savo kelionėse po Azijos neišmatuotus plotus jis dasigavo į Tibeto augštumas, apalnkė baisiuosius Mongolijos Gobi tyrus, augštuosius kalnus Kuen Lun kur bėga mistiškos Yang Tse ir Hong Ho upės. Jis randasi dabar Paryžiuje ir praneša apie visuotiną religijinį ir politinį atbudimą aziatų masių.

Azija šiandien, tvirtina jis, taip skirtingu nuo prieškarinės Azijos, tarsi kad nauja šalis svieto butų atsiradus ant žemės kamuolio. Karė ir Rusijos revoliucija užbaigė europiečių viršenybę ir šeimyninkavimą Azijoje. Vienas iš svarbiausių apsireiškimų, tai vienijimasi visų skirtingų Azijos religijų. Didi vadai įvairių tikėjimų, kaip budistų, bramiečių, Konfucijaus pasekėjų ir mohametonų, vienijasi ir bendrai sutarė mokyti savo pasekėjus ir visas Azijos tautas, kad atėjo laikas užbaigt religijinius nesutikimus ir vaidus, kurie sėja nesantaiką ir pjudo vienus su kitais. Tai yra politinis ir praktiškas bandymas sutvert naują religiją visai Azijai.

Jau keliatas metų kaip neišgirsi Azijoje įsitarimų: "Anas žmogus" yra mano priešas, nes jis garbina netikrą dievą." Šiadien visuose plačiosios Azijos kraštuose aziatai kalba viens kitam: "Kokius tu ne garbintum dievus, visupirmiausiai mes esame broliai ir privalome viens kitą mylėt ir reikale viens kitą gelbėt." Tai yra tokia atmaina, kurios pasekmės šiandien sunku pilnai apvertint ir jas pilnai permatyt. Galima sakyt, kad vienybė Azijoje jau šiandien yra, tik truksta jiems vado.

Ateityje Sovietų Rusija gali lošt svarbiausią rolę Azijos politikoje. Sovietų propaganda gudriai išnaudoja naują religinį krypsnį. Visur nuolatos pabrėžiamą reikalas vienybės ir aziatų pasiliuosavimo ir skatinama prie maišto prieš Angliją, Franciją, ir Japoniją. Kiekvienoje šalyje, kuri tik nebuvo tiesioginiai apiplėšta raudonųjų, visur randi didelę simpatiją ir pritarimą sovietams.

Kompozitoriaus Miko Petrauso apipasakojimas savo nelaimės.

14 rugpiučio, Mikas Petrauskas tiek jau buvo sustiprėjęs, kad nuėjusiam pareikšt užuojautos ir pasiteiraut apie sveikatą "Liet. Žinių" bendradarbiui pats teikėsi visą įvykį taip apibudint.

10 rugpiučio 6 val. 50 min. p. Mikas stovėjęs prie lango ir žiurėjęs, kaip brolis Kipras gelbėjęs įkliuvusį į klojimo vartus vežimą rugių. Kipras ištraukęs iš įkliuvusio vežimo rugių pėdą ir... Mikas atsibudęs pamatęs, kada visos triobos jau degė. Jis, pasirodė, gulįs purvyne, lietaus lyjamas. Pamėginęs keltis—kojos, rankos nejuda, jėgų visai nėra. Jauniausis brolis, kitų padedamas, pervežė p. Miką į kaimyno butą.

Pasirodė, kad p. M. P. gulėjęs nualpęs be sąmonės apie 50 minučių. Elektros srovė, jį parbloškusį, nuardžiusi nuo jo drabužius, nutraukusi pusbačius, kurie rasti toli nuo jo numesti. Gi pats gerb. kompozitorius labai smarkiai sutrenktas, net esą šonkaulių įlaužimų.

Perkunas taip smarkiai trenkęs, kad iš karto uždegęs gyvenamą namą, klojimą ir kitas triobas, kurios ir sudegė.

Apart to perkunas parbloškęs ant žemės gerb. adininką Kiprą, kuris taipgi, nors ir lengvai sutrenktas; numetęs nuo šieno, daržinėj miegojusį pulk. Urboną; visai suardęs p. Kipro šautuvą ir pritrenkęs šunį.

Gerb. Petrauskai, visi susirinkę į senus tėvų namus, norėję juose nusifotografuot (ir fotografą jau atminčiai pasikvietę), nes manė tuojau statyt naujus.

Tačiau perkunas, bereikalingai prisidėjęs prie senųjų namų ardymo, neleido pasilikt atminčiai vaizdo ir padarė nuostolių bei nelaimių.

13 rugpiučio p. Mikas atvažiavęs Kaunan, kur jį gydo ir prižiuri jo draugas iš Amerikos D-ras Devenis.

"Tikiuosi, pareiškė p. Mikas, kad už poros savaičių pasveiksiu ir sustiprėsiu, o už poros mėnesiu busiu ir visai tvirtas." "L. Žinios."

Inžinierius Petras Vitkauskas

(1874—1923)

1. Trumpas gyvenimo bėgis.

Petras Vitkauskas gimęs yra 1974 m. lapkričio mėn. 2 d. Putriškių kaime, Padovinio gminos (valsčiaus), Kalvarijos (dabar Mariampolės) apskrity. Tėvas jo buvo Juozas Vikauskas, o motina Marijona. Tėvas yra gimęs Putriškiuose, o motina Kampiniuose Jonavos valsčiaus. b. Kalvarijos, apskirties. Petras mokėsi Daukšių pradžios mokykloj, toliau išėjo Mariampolės gimnaziją, Maskvos universitete grynosios matematikos skyrių ir pagalios Maskvos Technikos mokyklą, kurią, yra pabaigęs 1901 m. inžinieriaus-mechaniko laipsniu.

Tuomet lietuviui inžinieriui nebuvo Lietuvoj vietos, nes, viešpataujant rusifikacijos sistemai, Lietuvon budavo valdininkais rusai arba kitokie svetimtaučiai, pamokyti gi lietuviai galėjo tinkamų savo mokslui užsiėmimų ieškot Rusijoj.

Taip atsitiko su daugelių kitų, taip pasidarė ir su jaunu inžinierium Pt. Vitkausku. 1902—1905 metais jisai tarnauja Pobiedenkoje Rezaniaus gubernijoj Čulkovo gelžkeliuko eksploatacijos vedėju. Išviso to gelžkeliuko ilgis 18 verstų; patsai Pt. V. yra pristatęs 8 jo verstus.

1905 metų revoliucija, nežinia kuriuo budu, parkėlė Pt. V. Lietuvon Parkeliauta, tur but, laikinai, bet toliau įsitraukta į vietos gyvenimą ir pasilieka ilgiau. 1906 metais jį išrenka nuo Suvalkų gubernijos į pirmosios Rusijos valstybės dumos, (seimo) atstovus kartu su Grinium.

Duma buvo, bene dviem mėnesiam suėjusi, valdžios paleista. Pt. V. sugebo pasakyt Dumos plenume tik vieną, bet turtingą netrumpą kalbą apie žemės reformą ir Dumai nustojus gyvuot pasirašo Vyborge garsų tuomet atsišaukimą—protestą.

Savo kalboj Pt. Vitk. nustato maždaug tokius dėsnius, kokiais pravedama žemės reforma Lietuvoje, t. y., kad nusavinta iš dvarų ir iš kitų šaltinių žemė butų duodama žemės dirbėjams savastin ilgamečių išsimokėjimu.

Už Vyburgo atsišaukimo pasirašymą Pt. Vitkauskui prisiėjo 3 mėnesius atsidėt Kalvarijos kalėjime.

Reakcijai Rusijos valstybėje užviešpatavus, Pt. V. del tos Vyburgo bylos negalėjo niekur jau gaut valdiškos vietos. Buvo net pradėjęs dėstyt matematišką Marijampolės privačioj mergaičių Breverniutės gimnazijoj, bet valdžiai užprotestavus, turėjo nuo tos vietos atsisakyt. Reikėjo verstis užsiėmimais nuo valdžios nepriklausomais.

Susidėjęs su savo vyresniuoju broliu Feliksu, įsitaiso Mariampolėj garinį maluną ir veliušį: nusipirkęs apie Sasnavą dvejetą margų durpinės verčiasi durpėmis, toilau, malunui sudegus, sutveria bendrovę. Automobiliais pasažierius vežiot tarp Mariampolės, Vilkaviškio, Kybartų, Mauručių, Kauno.

Bet daugiausia savo laiko ir žinių atiduodavo visuomeniniam darbui: Senapilės "Šviesos" draugijai, Marijampolės Ukininkų Draugovei "Žagrei" Marijampolės Ukio 1911 m. parodai, Lietuvos Ukininkui.

Nors Pt. Vitkauskas nebuvo išėjęs nei kokių agronomijos mokyklų, bet žemės ukis jam labai rupėjo, ir agronomijos srity jis buvo bent lygus su daugeliu agronomų.

Apsigyvenęs Lietuvoj, kur prabuvo ištisai apie 8 metus prieš karą (1906—1915), jisai laikėsi vienos linijos — šviest liaudį ir kelt žemės ukio kulturą.

Karui ištikus Pt. V. priverstas buvo kartu su daugeliu kitų gyventojų trauktis į rytus. 1915 m. jisai atsiduria apie Pružanus Gardino gub., kur jo brolis Viktoras Vitkauskas nuo pirmiau buvo įsibuvęs. Čia Pt. V. bando žemės ukiu verstis, ypač kiaulėmis. Bevažinėdamas savo ukio reikalais po kaimus, jis tapo Rusų valdžios agentų suimtas ir kalėjiman pasodintas. Mat tose vietose skaitėsi Brešciaus-Lietuviškojo tvirtovės rajonas, ir rusų žvalgybą Pt. V. įtarė vokiečių šnipu esant. Brolio rupesniu ir gerų žmonių pagelba pavyko įtikint žvalgybos agentus, kad čia išėjo iš jų pusės apsirikimas, ir Pt. V. buvo iš Pružanų kalėjimo paleistas.

Kaip jau minėjome, Pt. V. Rusų kalėjimai buvo ne naujiena. Jau jisai buvo jų išlankęs ištisus 3 mėnesius už Vyborgo atsišaukimą.

Kitu kartu Pt. V. atsiėjo pabut kalėjime Senapilės "Šviesos" Draugijos bylos metu.

1909 m. balandžio mėn. 3 d. jisai buvo suimtas Marijampolės žandarų viršininko Kislinskio. Apie tai randame Marijampolės Ukininkų Draugovės IV. 4 d. 1909 m. protokole tokį nutarimą (žiur. "Žemės" 1909 m. Nr. 7).

"Draugovės susirinkimas įgaliojo savo narį Andrių Bulotą išgaut nuo žanadrų viršininko Kislinskio visus Draugovės laiškus ir dokumentus, kuriuos jis paėmė bal. 3d. prie areštavimo Petro Vitkausko (protokol. IV. 4 d. 1909 m.).

Kai matyt iš to paties "Žemės" 1909 met. Nr. 7, A. Bulota tuojau pareikalavo nuo žandaro Kislinskio, kad sugrąžintų M. U. D-vės dokumentus, nes nuo tokio užgrėbimo dokumentų gali Draugovė didelių nuostolių turėt. Kislinskis parodė, kad dokumentai Kaunan vertikui nusiųsti. Tada A. Bulota padavė skundą telegrafu Vidaus Reikalų Ministeriui, kad Kislinskis nesi laiko dalies 367-tos Kriminalinių Įstatų (Ustav Ugol. Sudorp.).

Nes tokia akcija, tur but, nedaug yra paveikusi į Pt. V. bylos eigą, bet iš to matyt, kaip tuomet lietuvių pirmeivių buvo neapsileidžiama Rusijos valdžios agentais.

Kalėjime Pt. V-ko tuomet išsėdėta nelabai ilgai, nes atspaudintas 1909 m. "Žemės" Nr. 25 M. U. Dr-vės protokolas iš gruodžio 5 d. 1909 m. praneša, kad inž. Pt. Vitkauskas padarė pranešimą apie gyvulių veislės Suvalkų gub. pagerinimą. Taigi jau buvo tuo metu paleistas.

Didžiojo karo metais Pt. V. dirba Rusijoj įvairiose organizacijose — Lietuvių Maskvos tremtinių komitete; Žemiečių Sąjungoj, kaipo technikos biuro vedėjas, kaipo statybos biuro viršininkas karo sanitarijos daly, pagalios kaipo sanitarijos technikos Družinos Vakarų fronto viršininko padėjėjas, nuo 1919 iki 1923 m. persikraustęs Kubaniaus sostinėn, Ekaterinodaran jis organizuoja krakmolo ir gliukozos fabriką.

Tik 1923 m. pavyksta jam grįžt Lietuvon, apsigyvena vėl Marijampolėj, apsiima vest žemės ukio kursus prie Mariampolės apskrities. Tuo pačiu laiku imasi mokytojaut Mariampolės Realėj Gimnazijoj.

Bevažinėdamas po kaimus kursų reikalais suserga, tikrai nenustatyta liga (drugys, vidurių šiltinė, aklosios žarnos uždegimas?) ir neilgai pagulėjęs Marijampolėje vasario 21 d. n. st. 16 val. pasimiršta.

Palaidotas be kunigų dalyvavimo kelių tukstančių žmonių lydimas.

("Liet. Žinios")

PO MEDŽIU.

Gerbiami broliai ir seserįs:—Dasigyvenome ir mes jau vienos iš tų biaurių nelaimių, kuri pražudė daugelį žmonių tarpe vadinamų civilizuotais žmonėmis. Ta nelaimė yra persiskyrimai —divorsai. Tai yra tikra liga, kurioje sirgo pjirma tik inteligentija, žmonės, kurie taip sakant labai ištobulinę savo jausmus negalėdami perkęst ginčų su savo pačia arba pati su vyru jieškojo visokių priemonių, kad pasiliuosavus. Daugelis turėdami užtektinai duonos ir nežinodami kaip savo laiką geresniam reikalui sunaudot įsispoksojo į kitas moteris arba į kitus vyrus ir tas buvo priežasčia persiskyrimo.. Dabar ta nelaboji liga labai pradėjo plėtotis po paprastus žmones pas patį proletarą. Didelis nuošimtis jau paėmė perskyrą, daugybė dar teismuose, o daugelis dar klausinėja komučių ir draugučių kaip perskyros gaunamos. Šeimynos su vaikais, paaugusiais pradeda irt ir eit kas sau.

Labai liudna ateitis musų mažai tautai, jeigu šita liga neapsistos. Ji lemia mums tautiška išnykimą. Vaikai, kurie mato savo tėvus besiskirstančius, nežino kaip sau perstatyt, jų širdis buvę pilnos tėvų meilės su skausmu turi tą meilę pražudyt ir likt kaipo tušti koriai, ir į tą tuštumą širdies pradeda apsigyvent visi žiaurumai, kudikiai virsta į blogą šoną, nes jų širdyse nieko nelieka kas juos suramintų. Kudikių širdyse nelieka tos meilės tėvų, kuri sulaiko nuo blogo ir verčią prie gero. Vaikai negali išsiauklėt į geresnius žmones, bet lieka žmonijos išmetomis, kokius mes matome dideliuose miestuose, slankiojančius pakampėmis. Nekartą mes stebimės, kodel žmogus yra taip apsileidęs ir nieko nevertas valkijozas, pakambės jo namai, o maistą gauna kur pasiseka. Kodel jis toks? Jis moka ir kalba ir labai gerai apsipažinęs su šalies aplinkybėmis. Mes didžiuojamės, kad mes atėjunai ir kalba turėjome išmokt ir jokių pridečkų negaudami prie savo sunkiai uždirbto cento, bet mes ir pavalgę ir apsirėdę ir nevienas dar gražia šeimynėlę auginam. O tie valkijozai, kurie čia gimę ir augę nieko neturi. Taip save palygindami atminkime, kad mes turėjome savo tėvus, kurie mus augino, gerovėje ar varge, musų tėvai nesiskirstė, bet laikėsi vienybės, nors nekarta jie vienas kito nesuprato ir nekarta smarkiai susibarė, bet nežinojo tos ligos perskyrų ir kruvoj budami mus savo vaikus visada maitino druta, morališka, tėviška dvasia, todel ir mes budami druti savo dvasioje išgalėjome ir į šią šalį atkeliaut ir čia prie svetimų aplinkybių duoną pelnyt ir pakilt į geresnį padėjimą.

Tai yra dovana palikta mums mųs tėvų, kurie mokina mus mažniekius, stovinčius ant kelio musų gyvenimo pereit sunkiai dirbant, bet su lengvumu dvasioje. Ta dovana taip brangi, palikta musų tėvų iš valios pradedam žudyt. Labai daug prigelbsti mums pražudyt musų stipria morališka dvasia šios gadynės prietaisos — automobiliai, krutami paveiksali, kasnedėliniai baliai ir visokios nesamonės, kožna prie save traukdama paalsino musų protą ir daro su mumis ką nori. Neturime mes valandėlės laiko kada surinkt savo mislis į kruvą ir paduot joms gyvenimo klausymus pasvarstyt ir pasinaudot geriausiais rezultatais musų protiško nusprendimo. Skubinam, bėgam neapsvarstytais keliais ir pasiduodame likimui, kuris mus savaip užbaigia. Laikas mums apsižvalgyt, išsipagiriot, pajaust, kad esame ant kelio netikro progreso. Laisvė, kuri mums patarnauja greitai žengt į prapultį, nėra toji tikroji laisvė, kurios mes taip trokštame, todel reikia apsižiurėt, kad ji mus nenuvestų pertoli į gyvenimo raistus, kad nereiktų brist atgal. Per šimtus ir tukstančius metų žmonės ištyrė, kad vaikai geriausiai užauginami tiktai pačių tėvų, tėvai geriausiai gali atjaust savo vaikų kiekvieną žinksnį gyvenimo ir pakeravot jį, niekas negali taip gerai kaip patys tėvai. Todel yra svarbu, kad patys tėvai nesiskirstytų iš porų, bet dručiai porose laikytusi nepaisant ant mažniekių, kurie pradeda trupėt, gyvenime viskas sensta, viskas trupa, bet geras ukininkas nelaukia pakol jo namas visiškai sugrius, pamatęs trukumą tuojaus taiso ir vėl padaro kaipo naują. Taip ir porose gyvenant žmonėms nereikia laukt, pakol bent koki papratimai musų taip įsigalėtų ant musų, jog paliktų nepakenčiamais kitam.

Žmogus, kuris iš valios pripranta girtuokliaut, nesijunta kaip pradeda jo gyvenimas irt ir byrėt, labai lengvai jis savo papratimą gali pataisyt ir vėl gyvenimą sucymentuot, bet to nepaisant, porinis gyvenimas suira, vyras eina sau, moteris sau, susigriaužimas užima vietą. Vaikai tuojaus palieka našlaičiais, nes kartą sutrukus poriniam gyvenimui nutruksta ir tie druti dvasiniai sąryšiai nuo vai. kų. Vaikai auga didyn, bet jie nors turi daug geresnę progą but tobulesni už mus, nes esant mokykloms, knygoms ir naujiems išradimams, žmogus turi but tobulesnis, o vienok toki vaikai tėvų neprižiurimi, pro viską kas tik gero praeina, sustoja tik prie blogų užsiėmimų ir ant galo palieka pilni priešai ramių žmonių.

Taigi mieli broliai ir seserįs, laikas mums apsižvalgyt, kur gyvenimas mus neša, kokia laisvę mes pasiekiam ir kur galas to kelio? Apsižiurėkime ar nekeliaujam į tolymą raistą, iš kurio sugrįšt mums bus negalima, ypatingai kada užpuls naktis senatvės. Gyvenime yra dvi laisvės ir du porgresai. Nesimuškime, nesikubinkime prie blogos laisvės nors ji matosi mums labai skatinanti ir maloni, bet ant galo buva baisiai pavojinga pavergėja. Šalinkimėsi nuo jos kiek galėdami.

Žmogus po medžiu.

—o—

Kviečių gamyba.

Apskaitymai ir spėjimai kviečių gamybos, padaryti devyniolikoje šalių, parodo šitos gamybos sumažėjimą 12 nuoš., palygint su gamyba tuose pačiuose plotuose pernai metais. Spėjikai nurodo, kad rugių derlius net daugiau sumažės. Šitos salygos parodo didelį pareikalavimą užsieniuose Amerikos kviečių ir kitų javų geromis kainomis.

"AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE GAUNAMA ĮVAIRIŲ KNYGŲ.

LIETUVIAI AMERIKOJ

LINCOLN, N. H.
Užsibaigė straikas popieros dirbtuvėse.

Slaptu balsavimu vietos unijų name streikuojanti popieros dirbtuvių darbininkai nutarė gryžt į darbą 2 d. rugsėjo. 86 balsai buvo už atšaukimą streiko 66 balsai prieš. Balsavimas turės but patvirtintas unijos viršininkų unijos buvainėje Albany, N. Y.

Sulyg dabartinio sutarimo darbininkai gryš į darbą priimdami tą pačią mokestį, kokią dirbtuvė siulė, kuomet darbininkai ėjo streikuot. Darbininkai taip-gi turėjo sutikt eit į darbą dirbtuvei nepripažinus unijos.

Kalbama vienok, kad darbdaviai padarė sutartį su vietos darbininkais kaslink mokesties ir kaslink atlyginimo už viršlaikio ir nedėldienio darbą.

Kompanija žada priimt visus streikierius be jokios diskriminacijos ir kompanija stengsis gražyt darbininkus prie tų pačių darbų, kuriuos dirbo prieš streiką, nors išeis kiek laiko pakol tai bus galima įvykint, nes yra daug naujų darbininkų, kurie užėmė streikuojančių darbininkų vietas.

Iš viso streikavo virš 400 žmonių, didelė dalis išvažinėjo į kitus miestus jieškot darbo ir manoma, kad tik apie 100 gryš dirbt. Kitus kompanija žada priimt taip greitai, kaip aplinkybės leis.

Pakeleivis.

BALTIMORE, MD.
Baltimorės rubsiuviai organizuojasi. Rezoliucija.

Mes Baltimorės lietuvių rubsiuvių pirmininkai (čermonai) susirinkę specialiam susirinkime ir išklausę savo delegato ir organizatoriaus raportus apie vietos rubų gaminimo pramonę ir organizacijos padėti nutarėm pareikšt sekančiai:

KADANGI šiuom tarpu viešpataujančios sąlygos Baltimorės drabužių gaminimo pramonėj yra tokios, jog algų kapojimui, valandų ilginimui nėra galo ir darbavietės sanitariškumo žvilgsniu nepakenčiamos verčia mumis kiekvieną kreipt į tai ypatingos domės;

KADANGI tokios sąlygos netik yra pavojingos musų sveikatai ir gerbuviui, bet taip jau atsiliepia ant musų šeimynų ir abelnai businčios gentkartės;

KADANGI fabrikantai naudodamiesi sąlygų padėčia vis mažiau moka už darbą, o kontraktoriai tiesiog už gerklių tąsosi kompeticijoj paimdami darbą vis pigiau ir todel stengiasi kasdiena darbininkams kramtyt algas, kurios ir taip jau žemos, jog negalime sudurt galo su galu; todel tebuna

NUTARTA, kad mes nariai Amalgamated Clothing Workers of America ir pirmininkai (čermonai) dirbtuvių susirinkę rugpjučio 28 d., 1924, imam kiekvienas sau už pareigą dėt pastangas, kad kiekvienas darbininkas, dirbantys rubų gaminimo dirbtuvėj priklausytų Amalgamatų Unijai ir taptu josios veikliu nariu; mes dėsime pastangas, kad kiekviena Baltimorėj dirbtuvė, didelė ar maža, taptu pilnoj unijos kontrolėj; mes griežtai pareiškiam, kad nei vienas darbininkas nebus priimtas dirbtuvėj dirbt be biznio agento leidimo—darbo kortos ir kuris nebus geram stovyj unijistas; ir toliau tebuna

NUTARTA, kad musų viršininkai darbuosis toj linkmėj ir dės pastangas, jog visas darbas sukirptas per unijos kirpėjus turi but padarytas unijinėse šapose; nei vienas darbo stičius neturi but toleriuojamas daleidime dirbt neunijinėse šapose; ir toliau tebuna

NUTARTA, kad mes šiuomi suteikiam pilną galę ir pilnas teises organizacijos viršininkams imtis tokių priemonių, kurios pasirodys reikalingos efektyvei musų interesų apsaugai ir kartu pareiškiame, kad mes žiurime su panieka ir neapykanta į tuos lietuvių laikraščius, kuire niekina musų organizaciją ir unijos darbuotojus, ir kartu remia skebaracijas, garbinadmi jujų steigėjus; ir toliau tebuna

NUTARTA, kad mes reikalaujame, kaip tik sąlygos pavelys—tuojaus turi but sušauktas masmitingis abejų lokalų—218 ir 242, del praplėtimo organizacijinio darbo.

Pildančiosios Tarybos Pareiškimas.

Mes lietuvių A.C.W. of A. 218 ir 242 skyrių Pildančioji Taryba paprastame savo susirinkime rugpiučio 29 d., išklausę raportus biznio agento Černeckio ir organizatoriaus Jankausko, ir perskaitę dirbtuvių pirmininkų priimtą rezoliuciją, nutarėm pareikšt sekančiai:

1. Pilnai užgiriam čermonų rezoliuciją ir atiduodam jums brolišką pagarbą už pasistatytas sau pareigas dėt visas pastangas suorganizavime vietos darbininkų į uniją. Kartu mes pareiškiame, kad mes taip jau imamės sau už pareigą petys į petį darbuotis kartu su jumis.

2. Kadangi pastaruoju laiku pas mus atvyko Amalgamatų organizatorius dgr. A. Jankauskas ir pradėjo energiškai darbuotis del musų labo, tai jį ir kartu musų uniją pradėjo visokiais budais niekint ir šmeišt "Vienybė" ir "Keleivis" per savo špaltas. Todel mes karštai portestuojam prieš tuodu laikraščius ir persergstim lietuvių visuomenę, kad nekreiptų domės į tų laikraščių talpinamus melus, po kuriais pasirašo piktos valios ypatos po įvairiais slapyvardžiais.

Pildančiosios Tarybos Komitetas:

Pirm. **K. Stanis,**
Sekr. **J. Andrišiunas,**
A.C.W. of A. Lokalai 218—242.

CHICAGO, ILL.
Iš Auditoriumo Bendrovės veikimo.

Mildos svetainėje 29 d. rugpiučio Chicagos Lietuvių Auditoriumo Bendrovė sukvietė visų draugijų atstovų ir valdybų susirinkimą. Mat bendrovė suorganizavo draugijų susivienijimą Bridgeporte, kad geriau eitų vajus sukėlimo kapitalo ir greičiau galima butų pastatyt Auditoriumą. Susirinkimo užduotim buvo išrast budus kaip sukelt reikalingą sumą pinigų.

Susirinkimas buvo neskaitlingas, nors susivienijiman priguli apie 40 draugijų. Išviso buvo apie 60 delegatų. Apsvarščius kapitalo sukėlimo klausimą, kaip daugiau išparduot šėrų. Vėilau Apveizdos Dievo Draugijos atstovas pakėlė įdomų klausimą apie suliejimą visų Bridgeporto draugijų į vieną. Tai yra naudingas sumanymas, nes daugelis draugijų vos gyvuoja ir vos pajiegia išrinkt valdybas. Viena draugija galėtų daug pasekmingiau veikt.

Nutarta, kad visos draugijos šauktų susirinkimus ir stengtusi kaip galima daugiau parduot auditoriumo Bendrovės šėrų.

Delegatas.

—o—

IŠ DARBO LAUKŲ

Tokio. Nedarbas auga Japonijoje. Sulyg valdžios suringtos statistikos darbo biuruose laike birželio mėnesio 86,000 darbininkų jieškojo darbo, tai yra 160 nuošimčiais daugiau negu tame mėnesyje pereitais metais.

Berlinas. Bankų darbinin-kams visoje Vokietijoje pakelta mokestis 10 nuošimčių. Mokestis pakelta sulyg nusprendimo arbitracijos teismo valstybės darbo departamento.

Lonodnas. Anglų amatininkai, kurių emigracija Amerikon buvo apgailestaujama iš priežasties pavojaus trukumo prityrusių mekanikų, gryžta namon iš Amerikos. Anglijos laivų statymo darbai pagerėjo gavus naujus užsakymus ir geriausi darbininkai esą grįžta prie darbo.

Sugryžę darbininkai daugiausiai iš Suvienytų Valstijų praneša, kad ir kiti emigrantai su mažu išėmimu norėtų gryžt atgal prie pirmos progos. Jie skundžiasi, kad darbo mokestis nėra taip didelė kaip atrodo, ir kad darbas esą sunku rast.

Hull, Anglijoje. Atsibuvusiame Trade—unijų kongrese tapo priimta vienbalsiai rezoliucija, įsakanti, kad generalė unijų taryba, kilus karės pavojui, sušauktų specialį unijų kongresą, jei galima, prieš karės paskelbimą, kad kongresas galėtų daryt visą kas tik galimą, kad sulaikyt karę. Generalė taryba prielankiai priėmė rezoliuciją ir iš savo pusės išreiškė viltį, kad darbininkai niekuomet nebus daugiau suklaidinti bandymais pateisint karę.

Apartto , kongresas įgaliojo generalę tarybą ištirt Indijos darbininkų sąlygas, pasiunčiant, jei pasirodytų reikalinga, specialę delegaciją Indijon tam tikslui. Tai daroma, kad išrast budus prašalint pigaus darbo kompeticiją. Taipgi reikalaujama, kad valdžia reguliuotų imigraciją, kad apsaugojus darbininkų stovį Anglijoje.

Hull, Anglija. Anglijos trade-unijų kongresas atmetė pasiulymą tartis su sovietų unijų atstovais kaslink užmezgimo artymesnių ryšių tarpe anglų ir sovietų unijų.

Hartford 5 d. rugsėjo. Connecticut valstijos Darbo Federacijos susivažiavime užgirta La Follette ir Wheeler'io kandidaturą į prezidentus ir vice-prezidentus.

Haverhill 6 d. rugsėjo. Darbai čeverykų dirbtuvėse čia ant tiek pagerėjo, kad dirbama kaip kuriose dirbtuvėse ir šeštadieniais. Sutartyje darbdavių su unija yra leistina darbas šeštadienyje iki pietų rugsėjo, spalio ir lapkričio mėnesiuose.

Philadelphia, Pa. Algos Philadelphijos Rapid Transit kompanijos darbininkų motormenų ir konduktorių bus pakeltos 5 centais ant valandos. Dabartinė mokestis yra 65 centai valandai, prieg tam dar mokama 10 nuošimtis bonus taip, kad išviso dabar mus mokama apie 77 centai už darbo valandą.

New York. Tarptautinė gelžkelių kompanija Centralės Amerikos pirko 20,000 tonų plieno reikmenų nuo United States Steel Products kompanijos ir 470,000 balkelių del 193 mylių gežkelio. Tuom bus užbaigta statyt 849 milios gelžkelių Guatemaloje ir Salvadore.

Jersy City. Jersey City Centralė Darbo Unija, kuri turi 57,000 narių pilnai užgyrė ir pasižadėjo remt demokratų partijos kandidatus prezidento rinkimuose.

Maskva. Draugas Smirnovas, pirmsėdis Maskvos apskričio teismo, paduoda idomių skaitlinių kaslin sudėties sovietų teismų. Iš 287 teisdarių 100 yra paprasti darbininkai, 37 valstiečiai. 175 yra nariais komunistų partijos. Tiktai 50 paeina iš inteligencijos.

Washington. Randų kainos puola daugelyje didmiesčių, išskiriant tiktai rytų krašto miestus. Randų kainos Bostone, Providence, New Yorke ir Philadelphijoje ir skaičiuje 18 miestų, kuriuose randos pakilo ant 10 nuošimčių. Abelnai visoje šalyje randos šių metų liepos mėnesyje buvo 86 nuošimčiais augštesnės negu, kad 1914 m.

Londonas. Rusų Socialdemokratų partija pasiuntė atsišaukimą į Londono biurą socialistų ir Darbo Internacionalą, kad socialitų internacionalas prigelbėtų jiems kovoje už paliuosavimą politinių prasikaltėlių sovietuose, kurie yra laikomi ant Soloveckio salų Baltose jurėse. Atsišaukime reikalauja greito veikimo, nes Soloveckio salos užšala ant 8 mėnesių ir negalima su joms susinešt. Politiniai prasikaltėliai esą daugiausiai socialistai, kovojusieji po sosocialistų internacionalo vėliava.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Sovietų Maskvoje.

Christian Science Monitor korespondentas paduoda keliatą įdomių vaizdų iš gyvenimo Sovietų Maskvoje, kur gyvenimas eina sulyg naujo ekonominio ir politinio surėdymo, sulyg naujos komunistų išdirbtos sistemos.

Visas darbas ir pramonė Maskvoje randasi kuone išimtinai valdžios rankose. Taip banko prezidentas, taip tramvajaus konduktorius, taip mėsininkas ir duonkepys visi dirba valdžiai. Jei nori pirkt surio gabalą eini į valdžios krautuvę, jei nori barzdą apsiskust eini į valdžios barzdaskutyklą, kalnierius išskalbt siunti į valdišką skalbyklą—po 40 centų už kalnierių. Kiekviena šeimyna gyvena valdžios name ir „valdininkai" prižiuri namų ruošą.

Namų klausime prieita prie daugelio kėblumų. Maskvos sovietas yra nusavinęs visus namus. Tiktai mažas skaičius namų buvo parduota, išnuomuota ar pavesta valdiškoms įstaigoms. Visi kiti namai yra Maskvos sovieto rankose. Nedidelis skaičius namų yra mažo didumo, dauguma yra dideli apartmentų namai. Kiekvienam namui įsteigta komitetai. Komiteto nariai renkami yra tų namų gyventojų, tai yra renka tie, kurie užsiima produktyviu, socialiai ar ekonominiai naudingu darbu. Bet sovietų demokratija nėra taip gryna, kaip gali atrodyt. Pirm balsavimo komonistų partijos nariai, gyvenanti name padaro surašą jiems priimtinų kandidatų. Renkama komitetas iš paduoto surašo. Buvo atsitikimų, kad tam pasipriešinta. Bet namų trukumas perdaug jaučiamas, kad paparstas žmogus, nekomunistas drįstu balsuot prieš komunistų partijos išstatytus kandidatus.

Taip išrinktas namo komitetas atileka visas pareigas, kokios šioje šalyje pripuola namo savininkui. Komitetas kolektuoja randas, moka taksus, prižiuri randaunykus, rupinasi namų taisymu, nusprendžia, kuris iš gyventojų pageidaujamas ir kuris ne. Namus, kurie yra pavesti kokiam valdžios departmentui ir šiaip kokiai įstaigai dažnai paveda vienam užveizdai, kuris atlieka komiteto pareigas.

Prieš šios tvarkos gyventojo — randauninko kelias ne visada kvietkomis klotas. Ypatingai sunku, jei jis nėra komunistu, ir dar sunkiau jei jis yra pirkliu ar ant jo nelaimės paeina iš buržuazijos sulyg gimimo, neužsiima produktyviu, draugijiniai naudingu darbu, sulyg ko sovietų yra teikiama pilietystės teisės. Vietos didumas skiriamas miesto gyventojams yra nustatytas sulyg kubinio pėdų skaičiaus. Niekas negali reikalaut daugiau paskirtos racijos. Mažus išėmimus leidžiama tik kaip kurių profesijų žmonėms, kuriems reikalinga yra atskiras studijos kambarys.

Pastaraisiais laikais buvo daug sujuidmo Maskvoje del "proletarizavimo" namų. Darbininkai — nariai šiandieninės priveligiruotos klasės sovietuose—pareikalavo geresnių namų gyvenimui. kad suteikt jiems patogesnes vietas, prisiėjo paimt namų iš buržujų, kurie nedirba produktyvio darbo, kaip pirklių, perkupčių ir tt.

Daugelis didžiausių ir puikiausių apartmentų yra rankose įvairių valdžios departmentų. Tuose namuose gauna kambarius darbininkai to valdžios departmento labai nupiginta randa, tuom valdžia išdalies atlygina už darbą, nes valdininkų mokestys nėra per didelės. Dabar išleista įstatymas, kad tie, kurie mainydami savo darbą ar del kitos priežasties nedirba tame valdžios departmente, kurio name jis gyvena, turi išsinešdint. Tie kurie neturi darbo valdžioje, sunku surast vietą kur pasidėt. Buna dažnai susikirtimų ir tarpe įvairių departmentų del namų. Jei paveizdan užsienių reikalų ministerijos darbininkai gauna paliepimą išsikraustyt iš susisiekimo ministerijos namų, užsienių reikalų ministerija tuojaus liepia susiekimo ministerijos darbininkams kraustytis iš tos ministerijos namų.

Darbo žmonių atžvilgiu, gyvenimo namų salygos geresnės ne kad buvo caro laikuose. Buvusis prieš karę dirbtuvės darbininkas, o dabar turįs aukštą vietą sovietų tarybose, korespondentui tvirtino, kad prieš karę dirbtuvių darbininkai turėjo pasiganėdint dirbtuvės valdomuose namuose keliatas šeimynų gyvent viename kambaryje. Lovai vieta—tai visa kas buvo skiriama šeimynai. Vaikai su motina gulėdavo lovoje, o tėvui prisieidavo miegot po lovą ant grindų. Galima manyt, kad tai tik išmislas karšto komunisto, bet tyrinėtojai, kurie sekė tuolaikines sąlygas tai patvirtina.

Dabar palyginamai darbininkų butai ruimingi. Jie persikraustė iš lušnų į geresnius namus geresnioje dalyje miesto. Darbininkai jokiu budu negali but išmesti iš namų. Taip pat negalima prašalinti ir bedarbių.

Šiuom laiku per anksti dar spręst apie pasekmes valdžios šeimininkavimo namų reikale. Kaslink valdžios vedimo kitų pramonių, tai korespondentas teikia sekamą pavyzdį: Jo pažystamui reikėjo naujų čeverykams puspadžių. Turėjo sudėvėt pusę padų iki atrado čeverykų taisytoją. Puspadžių uždėjimas jam lėšavo 10 dolerių, rukuojant Amerikos pinigais. Jei nori, kad valdiška skalbykla išskalbtų tau kalnierių—lėšuos 40c. už kiekvieną.

Francijai prapultis, jei ji apleis Ruhr distriktą.

Amerikos Ekonominės Sąjungos buvęs vice-pirmininkas MacFarlane išreiškė nuomonę, kad Francijai grėsia prapultis kaipo pirmaeilei valstybei, jei ji gražys Vokietijai užimtus Ruhr plotus.

Senesnėse gadynėse tautos kariavo del žemdirbystei tinkamų žemių, nes tuom laiku žemdirbystėje buvo didžiausias tautų turtas. Dabar kariaujama del įgijimo šaltinių palaikymui abelnos išdirbystės. Iš tos priežasties sandėliai anglies ir rudies nusprendžia karę. Londono konferencijos sutartis, tai bandymas nuspręst kas kontroliuos Europos anglis ir geležį. Anglija turi 187,000,000,000 tonų savo žemėje anglies. Didelė dalis metalų randasi taip giilai, kad jų kasimas neapsimokės. Taip kad Vokietija su 428,000,000,000 tonai anglies dominuos galų gale Europos išdirbystes. Bet jei Anglijai yra pavojaus, tai ką ir bekalbėt apie Franciją, kuri turi vos 17,000,000,000 tonų metalų ir anglies savo žemėje.

Jei dalykai nepersikeis Farncija yra dingus. Atiduot Ruhr Vokietijai, tai reiškia atstatyt Vokietijos prieškarinę viršenybę Europoje. Visas turtas ir kraujas išaikvotas Didžioje Karėje yra pragaišyta veltui. Jei Farncuzija neįgys užtektinai geležies ir anglies į 50 metų, dings Francijos galybė kaipo pirmaeilės valstybės.

Didmiesčiai baigia savo dienas, sako Fordas.

Artinasi laikas, sako Fordas, kuomet didieji valdininkai bus nebereikalingi, dideli miestai sumažės ir prasidės decentralizacija išdirbystėje. Dirbtuvės bus statoma daugiau sodžiuose ir miesteliuose, ir darbininkai dalį laiko dirbs dirbtuvėse, o kitą dalį ant ukių.

Naujosios gadynės miestai atliko savo užduotį ir turės ateit atmaina. Miestai išmokino mus daugelio dalykų, bet pragyvenimo kaina dideliuose miestuose darosi nepakeliama. Apmokėjimas miesto skolų palukanų, užlaikymas ir nuolatos didinimas vandens rezervorų, surų pravedimas, judėjimo kontroliavimas gatvėse ir policijos priežiura taip dideliems skaičiams žmonių, taip daug lėšuoja, kad persveria tuos gerumus, kuriuos suteikia miestas.

Sumažėjus miestams butų mažiau piktadėjysčių, mažiau neturto, mažiau nervišKumo ir mažiau didelio turto.

Išdirbystė ateityje bus organizuojama ant didelės papėdės, bet kompeticija privers ją eit į kaimus kur darbininkas bus pigesnis ir nereikės tiek perdėtinių. Vieton, kad žmonės eitų į miestus darbo ieškot, darbas bus perkeltas į kaimus. Ukininkai turi metlaikius, laike kurių truksta jiems darbo. Tuomet jis galės eit į kaimo dirbtuvę, ir dirbtuvės turi metlaikius bedarbės, tuomet darbininkas gali gryžt prie ukės darbo. Toks sutvarkymas anot Fordo bus naudingas žmonėms ir iš ekonominio atžvilgio, o taip pat ir sveikatos žvilgsniu.

Toje linkmėje Fordas jau dabar bando sutvarkyt savo didelę automolių išdirbystę. Mažas dalis automobilių jis išdirba mažose dirbtuvėse mažuose miesteliuose.

Geležies ir plieno išdirbystė Amerikoje.

Amerika viršija visas kitas šalis geležies ir plieno išdirbystėje.

Ji gamina beveik penkiasdešimt nuošimčių viso, kiek pasauly naudojama. Amerikoje kasmet gaminama penkiasdešimt milijonų tonų geležies ir beveik sešiasdešimt milijonų plieno. Aukščiausi namai Amerikos miestuose, kurie siekia keturiasdešimt ir penkiasdešimt augštų yra statomi iš geležinių balkių ir stulpų. Automobiliai, kurie padaromi tukstančiais kas savaitė, ir kurių Jungtinėse Valstybėse randasi apie trylika milijonų, remiasi plieno išidrbyste. Nuo didžiausių mašinų iki smulkiausių spilkučių gaminima iš plieno. Ir taip Amerikoje įsigyveno metalų išdirbystė.

Jugtinės Valstijos ima pirmą vietą geležies ir plieno industrijoj, nes ši šalis turtinga anglimis, kurios šildo tirpinančius pečius, ir yra daug geležies, kalkakmenų ir kitos medegos, reikalingos plieno gamybai. Pittsburgas, artimiausis prie anglių sandėlių, buvo pirmučiausis geležies ir plieno centras, ir dabar užima pirmą vietą toje industrijoje. Kiti centrai greitai atsirado, kaip Clevelandas ir Chicago, ir šie miestai stovi labai parankioje vietoje tarpe angliakasių rytuose ir rudžių mainų Minnesotos valstijoj. Kiti mažesni metalo išdirbystės centrai išsisklaidę pietinėse ir vakarinėse valstijose.

Iš viso yra apie 3300 atskirų plieno pramonių. Jose dirba apie 400,000 darbininkų. Produktai šių pramonių siekia $2750,000,000 kasmet.

Skaitant visas įstaigas, kuriose iš geležies ir plieno daroma visokie reikmenys, kai mašinerijos ir jų dalys, šiadie, Suv. Valstijose yra 15,000 įvairių pramonių, kurios artimai rišasi su geležies ir plieno išdirbystėmis. Jose dirba apie 1,030,000 darbininkų, kurių produktai kasmet siekia beveik šešis bilijonus dolerių.

Darbininkai vosose Amerikos plieno išdirbystėse sutraukti iš kitų šalių. Daug jų atvažiavę iš Pietinės Europos, ir kiti iš Meksikos.

Amerikos geležies ir plieno industrija turi dvejopą reikšmę. Ji užima pirmą vietą pamatiniai kaip išdirbystėj taip ir transportacijoj Suv. Valstijose. Ji gamina reikalingą medegą arba mašinerijąs statymui ir išdirbystės procesams; parupina visus plieninius karus vartojamus ant 260,000 mylių geležinkelių Jungtinėse Valstijose. Be to, duoda nuolatinį darbą geromis algomis daugiau negu milijonui darbininkų, kurie užlaiko šeimynas, kurių visas skaitlius siekia beveik penkis milijonus žmonių. Trumpai, yra tai viena iš svarbiausių jėgų, kurios Ameriką padaro pažangiausia ir pasekmingiausia komercijos šalimi.

Ta industrija duoda svarbią reikšmę visam pasauliui, nes Ameriko geležis ir plienas prigelbsti ir kitom šalims labai prieinamai ir pigiai vystytis.

Už 1000 metų žmonės neišsiteks ant žemės.

Jei žmonės daugysis ir ateityje, taip sparčiai kaip dabar, tai už 1000 metų žmonės galės išsitekt ant žemės, tik stovėdami turės grustis kaip Šidlavos bažnyčioje per atlaidus.

Profesorius J. W. Gregord prezidentas geografijos skyriaus Britų Susivienijime, praneša, kad jei žmonės taip daugysis kaip likšiol tai 3000 mete nuo K. G. žmonių skaičius sieks 700 bilijonų, o toks skaičius stovinčių šale kits kito žmonių vos išsitektų ant žemės kamuolio išimant tiktai pačią šiaurės poliuso ir pačią pietų poliuso šalį.

Nuo 1906 iki 1910 žmonės dauginosi spartumu, sulyg kurio žmonių skaičius pasidvigubina į 60 m. Sulyg to spartumo už 120 metų ant žemės bus 6600 milijonų žmonių, tai yra didžiausias skaičius kokį žemė gali išmaityt. Bet jei maistas galima butų kokiu nors kemišku budu pagamint, tai už 1000 metų nepaliktų vietos.

Tarp ko kito profesorius tvirtina, kad kova del plėtojimosi, kuri buvo tikra priežastis 1914—1918 metų karės, bus dar aršesnė ir baisesnė, kuomet ji taps kova del gyvybės tarpe baltujų ir spalvuotų rasių.

Jis nurodė, kad primityviai skirtingoms rasėms yra blėdinga maišytis. Kaip pavyzdį nurodė, kad Portugalijoj 16-tame šimtmetyje, kuomet jos vyrai į kolonijas skirstėsi ir nebuvo kam apleistų ukių dirbt, partraukta buvo daug negrų ukių darbus dirbt. Laiku jie susiliejo su portugalų tauta. Susimaišymas kraujo, davė tas pasekmes, kad Portugalija atsiliko nuo kitų valstybių kaip moksle, taip ir politikoje. Pasaulis esą butų laimingesnis ir ateitis butų giedresnė, jei skirtingos rasės nesimaišytų.

Kaip karėje taip ir taikoje, sulyg profesoriaus nužvelgimo indo-europiečių autoritetas ir viršenybė, kokią jieturėjo 1900 m., labai nupuolė. Azija savo pagerintomis išdirbystės metodomis ir Afrika atsikračius vergijos, daug paėjo pirmyn.

Darbo valandos plieno išdirbystėje.

Specialiai ištyrimai, padaryti Darbo Statistikos Biuro, parodo, kad judėjimas panaikinimui dvylikos valandų darbo dienos plieno pramonėje, bendrai, yra sekmingas. Tik mažas nuošimtis ištirtų dirbtuvių laikosi dvylikos valandų darbo dienos ir 84 valandų savaitės. Nors pilno laiko valandos per savaitę, bendrai imant žymiai sumažėjo, tečiau uždarbiai dar net daugiau padidėjo, taip kad valandų sumažinimas daugiau negu atsverta ir savaitiniai uždarbiai parodo padidėjimą kiekviename skyriuje, išskiriant lakštinės geležies fabrikus. Uždarbiai 1924 m. padidėjo geležies liejyklose 51 nuoš. palygint su mokesniu 1922 m., putyklose 31 nuoš., lakštuotos geležies gamyklose 24 nuoš., ir stripinės geležies gamykolse 19 nuoš. Uždarbiai dešimtyje ištirtų skyrių, bendrai yra daug didesni negu prieškariniu laiku kad buvo.

Ką reiškia pirmos popieros.

Pareiškimas tapt Jugtinių Valstijų piliečiu, yra paprastai žinomas kaipo pirmų popierų išsiėmimas. Dauguma mano, kad jų turėjimas sumažina legalį stovį kaipo svetimtaučiai, bet tai klaidinga nuomonė. Pirmos popieros nepatvirtina Amerikos pilietybės, nes tai yra tiktai pareiškimas pageidavimo tapt S. V. piliečiu. Pirmiau, buvo daug valstijų, kurios leisdavo turintiems pirmas popieras balsuot, bet nuo karo, jų skaitlius susimažino iki keturių valstijų: Arizona, Indiana, Missouri, ir Texas. Prieš karą Valstybės Departamentas, Washingtone, taip pat išduodavo tam tikrą dokumentą vieton pasporto deklarantams, bet ir tas daugiau nebedaroma.

Senesni imigrantai tą visą atsimena, ir tvirtina naujai atvykusiems, kad jie turi nekurias ir privilegijas kaipo deklarantai, bet jos jau nebeegzistuoja, ir iš tos priežasties kįla daug nesusipratimų. Labai daug prisideda prie tų nesusipratimų ateivių kvotos parupinimas. Tiktai dalis atvykstančių imigrantų įleidžiama, nekurioms jų klesoms yra duodama pirmenybė. Tarpe jų buvo žmonos, tėvai, broliai, seserįs, vaikai, neturinti aštuoniolikos metų, ir busiančios žmonos tų svetimžemių, kurie legaliai padavę aplikaciją tapt Jungtinių Valstijų piliečiais. Naujas imigracijos įstatymas nieko nesako apie dekliarantus. Duoda pirmenybę tiktai toms Amerikos piliečių gimtinėms, kurios įleidžiamos kaipo kvotiniai imigrantai ir neženotiems vaikams, neturintiems dvidešimt pirmų metų amžiaus, tėvą, motiną, vyrą ar žmoną tokių Jungtinių Valstybių piliečių, kurie patys turi but dvidešimt pirmų metų ar daugiau.

Jungtinėse Valstijose yra daug svetimžemių, kurie čia atvyko, nelegaliai, išsiėmė pirmas popieras, ir dabar mano, kad jas turint, apsisaugos nuo deportavimo. Nėra jokio įstatymo, kuris galėtų jiems tą patvirtint. Kitaip butų labai lengva apsilenkt su šios šalies įstatymais. Vienok, turint pirmas popieras yra skaitoma kaipo ženklu imigranto pareiškimo, kad jis mano čia ant visados apsigyvent, ir tapt Amerikos piliečiu. Reikia atmint, kad pirmos popieros geros tiktai septyniems metams, kitaip kalbant, kada jis nueina gaut antras popieras, jo pirmas pareiškimas neturi but senesnis, kaip septynių metų. Jei senesnis, tuomet neturi jokios vertės. Svetimžemis gali išsiimt pirmas popieras tuojaus jam atvykus šion šalin, bet turi priduot savo noro pareiškimą toje vietoje kur gyvena. Yra atsitikimų, kad pirmos popieros netenka vertės, kuomet naturalizacijos prašantis jas gavo toje vietoje kur buvo laikinai apsigyvenęs, o paskui su savo šeimyna išsikėlė gyvent kitoje vietoje Suv. Valstijose, kur paskui apsigyveno ant visuomet. Pirmos popieros taip-pat netenka vertės jei išimtos netikru vardu.

Nors imigrantas gali tapt dekliarantu jam tuojaus atvykus, vienok jis turi but išgyvenęs Jungtinėse Valstijose mažiausiai penkis metus prieš tapsiant piliečiu, ir nuo noro pareiškimo iki naturalizacijos prašymo turi but dviejų metų tarpas. Daug žmonių netenka pirmų popierų bekeliaudami iš vienos vietos kiton. Tokiuose atsitikimuose galima gaut naują pareiškimą vieton to, kuri pametė ar sunaikino. Aplikacija turi but priduota afidavito formoje toje vietoje, kur dokumentas buvo originaliai išduotas. Joje turi but visos informasijos apie pamestą ar sunaikintą popierą,—laiką, vietą ir aplinkybes apie pametimą ar sunaikinimą. Aplikacija turi but padaryta ant tam tikros formos (form 2225), kurią galima gaut iš bile naturalizacijos ofiso.

Tie, kurie dar neišsiėmė pirmų popierų gali tai padaryt naturalizacijos teismo ofise. Busianti dekliarantai, kurie nežino kur yra naturalizacijos teismo ofisas ir negali sužinot nei nuo draugų, turi pasiteiraut pas laiškanešį ar viešų mokyklų mokytojų, kurie jam tai nurodys.

$40,000 už bulves.

Metai atgal Perry Stone, žemdirbys, buvo likęs be skatiko. Šiandien jis kasa bulves, kurių vertė siekia $50,000. Jam taip nesisekė, kad jis prarado savo ukę ir liko be cento. Kuomet kainos buvo geros,, jo javai neužderėjo, kuomet javai užderėdavo kainos buvo žemos. Jam prisiėjo randavot ukė. Randos Idaho valstijoje labai augštos. Už 130 akrų ukės, jis turėjo mokėt po $25 už akrą, išviso $3250, kurios prisižadėjo užmokėt po suvalymui derliaus.

Stone užsodino visą ukę bulvėmis. Kuomet bulvės dar buvo žemėje, jis padarė kontraktą parduot po 81c. už bušelį. Dabar Stone kasa bulves po 5000 bušelių ant dienos. Derlius siekia po 550 bušelių nuo akro, taip, kad nuo akro gaunama po $445.50c. Sulyg kontrakto, Stone paims $57,915 už visas bulves. Iš tų pinigų jam prisieis užmokėt randa, darbininkams, už sėklą ir tt. Apmokėjus visas išlaidas, jis tikėjosi, kad jam liks $40,000 gryno pelno. Pereitą pavasarį jis neturėjo nė cento.

PRAMONĖ LIETUVOJ IR KITUR.

(Iš "Lietuvos Ukis")

Žemės reformos vykinimas, kaip rodo skaitlynės, atsieina valstybei nepigiai, nes, nekalbant jau apie auksinų laikotarpį, dabar vidutinai sutvarkymas 1 ha valstybei kainuoja 7 lit. 2ct.

Jeigu neskaityt atlikto reformos darbo ir sakyt, kad dar turėsime išparceliuot dvarų ir sodžių išdalint tik 1½ milijono ha (kas maž daug tinka tikrenybei), kuriuo skaičiaus didelę daugumą sudarys sodžiai, tai prie dabartinių sąlygų žemės reformai užbaigt valstybė turės asignuot dar nemažiau 10 milijonų litų. Bet tada jau yra vilties, kad žemės ukis bus sutvarkytas.

Prie progos neprošalį susipažint ir su techniškų žemės reformos darbininkų tautybe, tikyba bei pilietybe.

Pasirodo, kad paskutiniu metu dirbo 191 matininkas, kurių tarpe 158 lietuviai, 16 rusų ir po keliata kitų tautybių. Hidrotehnikų dirbo viso 10 žmonių.

Žemės reformos perspektyvos.

Pirmiausia gali kilt klausimas, kada žemės roforma bus galutinai pabaigta. Iš jau pasakyto ir toliau paduodamų žinių bus aišku, kad žemės reforma parceliuojant dvarus kai kuriose apskrityse (pav. Šakių, Mariampolės) užsibaigs jau net šiais metais. Tačiau kitose apskrityse dar, riekia manyt, dvarų parceliacija pilnai nebus pabaigta nė 1925 m. Bet jau 1926 metais, jei gyvenimo ir darbo sąlygos nepasikeis, bus pilnai užbaigta visų neokupuotos Lietuvos parceliuotinų dvarų žemės reforma. Šiandien kalbėt kada bus pabaigtos kaimų viensėdžiais skirstymas. yra nelengva. Visų pirma, kad tas darbas dabar, dėlei pagreitinimo dvarų parceliacijos, yra antraeilės reikšmės ir antra, kad patsai kaimų suskirstymas yra daug didesnis darbas, negu pačių dvarų parceliavimas. Visų kaimų, kurių yra maždaug 3 kartus daugiau žemės ploto, negu parceliuotinų dvarų, išskirstymas viensėdžiais užsitęs dar keliatą metų. Kad pilnai sutvarkius musų žemės ukį, Žemės Ukio Ministerijai prisieis, be dvarų parceliacijos ir kaimų viensėdžiais išskirstymo, visų ukių žemes išrušiuot, kiekvieną atskirai. Šis darbas yra svarbus ir nemažas, kuris laukia savo eilės.

Pirmiausia reikia pažymėt, kad jau patys ukininkai suprato blėdingumą gyvent kaimais ir nori skirstytis viensėdžiais. Bet dėlei skubios dvarų parceliacijos, prie dabartinio skaičiaus žemės reformos vykinimo specialistų, negalima suskubt šiais metais skirstyt tokio didelio žemės ploto, kaip 293,332 ha, o numanyta šių metų darbų tvarkoje, kaip toliau pamatysime, tik vos 40,000 su viršum ha kaimų žemės išskirstyt viensėdžiais.

Pasirodo didžiausis kaimų skaičius, norinčių skirstytis viensėdžiais, yra Šiaulių apskrityje, net viso 205 kaimai turint 41,000 ha žemės ploto. Paskui Panevėžio apskrityje 152 kaimai—35,400 ha ploto, Rokiškio 145 sodžiai—21,200 ha, Tauragės 140 sodžiai—28,000 ha ir kitose apskrityse po mažiau kaimų. Tik Šakių apskrity nėra nė vieno kaimo, norinčio skirstytis viensėdžiais, nes tokių jau turbut ten nė nėra.

Kaip iš žemiau esančių lentelėje davinių pasirodo, kaimų skirstymas viensėdžiais Lietuvoje jau ir prieš karą ėjo gana sparčiai. Per septynerius prieš karą metus išskirstyta net 2804 kaimai, viso ploto turinti 684,319 ha. Gi per 1919—1923 m. išskirstyta 682 kaimai, turinti 199,-119 ha ploto, neskaitant tų kaimų, kurie buvo pradėti skirstyt prieš karą ir baigti tik 1923 m.

Žinant, kad kaimų prieš karą ir po karui išskirstytas žemės plotas siekia 883,438 ha ir kad prieš karą dabartinėj Lietuvoj kaimams ir miesteliams bendras plotas priklausė apie 1,500,000 ha, tai pasirodo, kad skirstytinų viensėdžiais kaimų pasilieka dar 616,562 ha.

Tokiam žemės plotui išskirstyt, jeigu visai nebutų parceliuojami dvarai, prie dabartinių sąlygų reiktų mažiausia 4 metų.

Prie progos reikia pasakyt, servitutų ir bendrų ganyklų likvidavimo klausimas yra gana svarbus, nes 1924 m. prašoma tokių reikalų likviduot net 36,152 ha.

Kaip pradžioje straipsnio esu pažymėjęs, netinkamos žemės pas mus yra apie 8%, net 395,000 ha. Iš čia paduodamų davinių matyt, kad musų ukininkai ir dvarai susirupinę tokius netinkamus žemės plotus paverst naudingais žemės ukio kulturai laukais bei pievomis.

Didžiausis nusausinimo plotas, net 9,300 ha, yra reikalaujamas Biržų-Pasvalio apskrityje. Bet kaip pasirodo, dėlei kredito trukumo šiam reikalui, nusausinimai kol kas negali but vykdomi. 1924 metais išparceliuoti ir kaimų išskirstyta numatoma viso 172,500 ha.

Kaimų skirstymas viensėdžiais Mariampolės, Vilkaviškio ir Šakių apskrityse visai nenumatoma, nes jų ten jau nėra.

Reikia pasakyt, kad keliose kitose apskrityse šiemet bus baigiami ir dvarų parceliavimai. Čia tenka pasakyt, kad bendrais skaičiais imant, jau dvarų yra išparceliuota virš 150,000 ha, šiemet bus išparceliuota apie 150,000 ha, ir kadangi parceliuotinų dvarų numatyta viso apie 600,000 ha, todel dvarų parceliasija, einant dabartiniu tempu, turės pasibaigt, kaip jau augščiau minėjau, 1926 metais.

Baigiant kalbėt apie žemės reformos vykinimą dar tenka susipažint su vienu įdomiu statistiniu daviniu, kuris yra paruoštas kai tik žemės reformos įstatymui išėjus, t. y. 1922 m. Čia yra lentelė visų stambiųjų ukių, turinčių daugiau 80 ha, ir, reiškia, liečiančių žemės reformos įstatymą.

Kaip jau anksčiau esu bendrais skaičiais pažymėjęs, parceliuotinos žemės yra su viršum 600,000 hektarų.

Pasirodo, kad didžiausias parceliuotinos žemės plotas sudaromas iš ukių, turinčių virš 501 ha žemės. Tų ukių plotas sudaro net 238,848 ha žemės, reiškia daugiau 1/3 dalies visos parceliuotinos žemės. Be to, tas milžiniškas žemės plotas, kaip pasirodo, priklauso tik 239 asmenyms. Kitaip sakant, bendrais skaičiais kiekvienam tų asmenų priklauso dvaras po 1,000 ha žemės. Antra sulyg dydžio parceliuotinos žemės plotas, tai ukių, tuirnčių nuo 251 iki 500 ha žemės. Tas žemės plotas siekia 181,474½ ha. Tačiau, kaip pasirodo, ir šis plotas sudaro daugiau ¼ dalies visos parceliuotinos žemės. Šis visas žemės plotas priklauso 431 savininkui. Daugiausia šio žemės ploto yra Šiaulių apskrityje, net 22,913 ha, kuris priklauso 63 savininkams, turintiems viso 90 dvarų. Gi žemės plotas ukių, turinčių su viršum 500 ha tame pačiame Šiaulių aps. yra lygus 69,417 ha, susidedantis iš 33 dvarų; reiškia, kiekvienam dvarui priklauso, bendrai sakant, daugiau 2000 ha. Reikia pastebėt, kad didžiausis parceliuotinos žemės plotas yra Šiaulių apskrityje, net 115,913 ha. Iš 20 musų apskričių vien Šiaulių apskritis suadro 1/6 dalį parceliuotinos dvarų žemės. Trečias sulyg dydžio parceliuotinos žemės plotas tai ukių, turinčių nuo 101 iki 150 ha žemės. Tas žemės plotas visoje Lietuvoje siekia 97,303½ ha. Šių ukių didžiausis plotas yra Panevėžio apskrityje, turintis 11,153 ha, suskirtytas tarp 86 ukių, kurie priklauso 79 savininkams ir Kedainių aps., turintis 9,951 ha žemės plotą, suskirstytą tarp 80 ukių ir priklausantį 69 savininkams.

Mažiausis parceliuotinos žemės plotas yra Šakių (8,040 ha) ir Mariampolės (12139 ha) apskrityse. Tai rodo, kad jau ir prieš karą tos apskritys buvo apgyventos netik viensėdžiais, bet ir smulkesniaisiais ukiais. Kad smulkiųjų ukių gyvenimas kraštui yra naudingesnis, negu stambiųjų, rodo kad ir šių apskričių augštesnis kulturinis ir ekonominis prieškarinis stovis, negu tų apskričių, kurių žemė buvo ne tik kaimais, bet ir dideli plotai priklausę skaitlingiems dvarams.

Viso parceliuotinų dvarų žemės reforma Lietuvoje paliečia 3151 ukį, kurie priklauso 2230 asmenų. Kitaip sakant, tas parceliuotinos žemės plotas priklausė vienai tukstantinei daliai musų visų gyventojų, arba žemė imama žemės reformos reikalams iš 1000 musų piliečių tiktai nuo vieno asmens.

Toksai eksperimentas musų žemės ukio kulturai kelt yra butinas ir neišvengiamas.

Reikia tikėtis, kad Steigiamasis Seimas, išleidęs 1922 metais žemės reformos įstatymą, ypač kai Žemės Ukio Ministerijos priešakyje atsistojo patsai žemės reformos iniciatorius, adbartinis Žemės Ukio Ministeris p. M. Krupavičius, už 10 metų pradės matyt reališką žemės reformos naudą ne tik tie patys buvusieji seimo nariai, bet ir visa Lietuva.

Just. Naujokas.

LIETUVOS IMPORTAS LITUS ĮVEDUS.

Šalies importą reikia gvildent ne tik iš prekybos balanso ar pinigų apyvartos atžvilgio, bet ir iš atžvilgio į šalies gamybos jėgų atstatymo ir sustiprinimo reikalus, o taip pat ir iš betarpio vartojimo atžvilgio.

Prekybos balansas yra išvežimo ir įvežimo santykio rezultatas.

Jeigu tokios šalies, kaip Lietuvos, eksportas vystosi kiek lėtai, palyginus su žemės ukio gamybos pertekliais ir pramonės dirbinių ištekliais, tai jau tuom pačiu yra aprėžiamas importas, kadangi didelių piniginių išteklių Lietuvoje nėra, nėra įplaukų paskolomis, ir, vadinasi, tik pajamos iš prekių eksporto galų gale duoda pinigus mokėt už įvežamąsias prekes. Todel balsas apie reikalingumą sumažint importą skamba kaip tai be pamato: ir be to importas turi naturalių kliučių. O kai del klausimo apie pageidavimą išplėst importą, tai nėra abejonės, kad tokiu laiku, kada nepakankamai išsivystęs yra eksportas, labai butų geistina skatint importo prekybą, ir štai del ko.

Jeigu šalis turi prekių parduot, ar tai bus žemės ukio produktai, miško prekės, ar pramonės gaminiai, bet parduoda juos nepakankamame kiekyje, tai priežastis to yra ar tai blogi šalies keliai, ar didelės gamybos išlaidos, labai pakeliančios gaminių kainas, ar tai žemas technikos išvystymas žemės ukio ir pramonės gamyboje. Tokioj šalyj kaip Lietuva, tie trys faktoriai veikia sykiu. Bloga kelių padėtis, silpnas geležinkelių tikslas sudaro sąlygas, del kurių krovinių atgabenimas į parubežio stotis brangiai kainuoja.

Brangus darbo užmokesnis ir didelis diskonto nuošimtis yra tiedu veiksniu: kapitalo ir darbo brangumas esti didelių gamybos išlaidų pagrindu.

Primityvus apdirbimas žemės ukio produktų: grudų, sėmenų, linų, pieno produktų, kiaušinių, nėsant nė techniško pasiruošimo, nė techniško aparato, nepakankamas žemės ukio ir pramonės naujausiomis mašinomis aprupinimas—neduoda galimybės pigiau produkuot bei pagerint produkto kokybę. Tiems svarbiems žemės ukio ir pramonės defektams pašalint reikalinga daug įvežt geležinkelių medžiagos, mašinų, įrankių, o taip pat ir specialistų, instruktorių ir tt.

STRAIPSNIS 89

Kondensuotas pienas turi visus kaulinius ir mėsinius vitaminus. Ant jo galima atsidėt del vienodos kiekybės. Tas tiesa, tik kalbant apie geresniąją rušį. Kaip ir su kitais maistais, yra visokių rušių. Motinos turėtų vartot tokį pieną, kurio firma yra pripažinta. Didžiuma pasirenka Bordens's Eagle Brand, delto, kad ji geresnė už kitas rušis. Patartina vartot tą pačią rušį visados. Suprantama, kudikis turi teisę gaut geriausią, o niekas nėra taip svarbu, kaip maistas, ypatingai šiltame ore.

Kudikio dantys

Sveikam kudikiui dantys turi prasikalt tarp šešių ir septynių mėnesių. Pirmieji dantys vadinami "pieniniais." Jų pasirodymo laikas labai įvairuoja. Priežiura tų dantų yra labai svarbi. Juos reikia du syk į dieną nuvalyt švelniai trinant bovelnos ar vatos gumulėliu, kurį reikia pašlapint į borinės rugšties tirpinį, padarytą iš pusės šaukštuko borakso atmiešto viena painte verdančio vandens. Vaikui augant, reikia jį pramokint vartot šepetuką. Antrųjų dantų sveikumas ir stiprumas daug priklauso nuo priežiuros teikiamos pieniniams dantims.

Antrieji, arba amžinieji, dantys paprastai pasirodo apie šeštus-septintus metus. Jų yra 32. Labai svarbu juos tinkamai prižiurėt. Daugelį ligų galima išvest iš blogų dantų. Gerai prižiurimas dantis vargiai kada genda. Patartina kudikio dantis duot išekzaminuot geram specialistui kas šešį mėnesiai, taip, kad puvimą galima butų tuoj sustabdyt pastebėjus.

Atminkite kad "Žiupsnelis išvengimo, vertas svaro gyduolių."

Ar tavo kudikiai nedasveria?

Labai patenkinamų pasekmių gauta neseniai gydant nedapenėjimą mokyklos vaikų su Eagle Pienu. Blogai maitinami kudikiai tuoj pradėjo taisytis gavę Eagle Pieno į savo valgį. Nekurie augo du syk negu paprastai. Visa gi grupė gavo vidutiniškai po septynius svarus daugiau negu kudikiai penėti paprastai iš bonkučių pienu. O nuo to laiko mokytojai pastebėjo, kad kudikiai netik sveikatoje ir vikrume paugėjo, bet ir sparčiai mokintis ėmė.

Perskaityk atydžiai šituos straipsnius kiekvieną savaitę ir pasidėk ateičiai.

KAS SKAITO
"AMERIKOS LIETUVĮ"
TAS VISKĄ
ŽINO.

Baltijos - Amerikos Linija

IŠ NEW YORKO
TIESIAI LIETUVON
PER KLAIPĖDĄ

S.S. LITUANIA—Rugpiučio 20-tą
S.S. ESTONIA——Rugsėjo 10-tą

Trečia klesa į Klaipėdą—$107.00
Kambariuose po 2, 4, 6 ir 8 lovas.

Musų tiesus patarnavimas iš New Yorko į Klaipėdą suteikia lietuviams pasažieriams gerą progą padaryt kelionę malonią.

Kodel lietuviai turėtų vartot Baltijos-Amerikos Liniją:

1. Tiesioginė kelionė iš porto į portą.
2. Visą kelionę vandeniu tuo pačiu laivu.
3. Be geležinkelio važiavimo per svetimas šalis.
4. Ant laivo vartojama lietuvių kalba.
5. Duodama daug ir geras maistas.
6. Švarumas ir patogumas.
7. Malonus patarnavimas.
8. Krutami paveikslai.
9. Kasdien koncertai laivo orkestros.
10. Tik lietuvių vizos arba pasporto reikia.

Dabar jusų proga. Pagal naują įstatymą, kiekvienas gali vykt savo senon tėvynėn apsilankyt vieniems metams ar ilgiaus. Leidimas sugrįžimui į Suvienytas Valstijas bus išduotas keleiviams Amerikos Valdžios.

Del visų tolimesnių informacijų ir laivakorčių kreipkitės į jusų agentą arba į

Baltic America Line,
9 Broadway, New York, N. Y.

JEI tavo kūdikis nakty verkia, yra nerami nus ir nemiega, gali būti tai jo maistas, kuris kelia tas bėdas.

Tokiais atvejais turėtumėte vartot Borden's Eagle Pieną, maistą, kuris išauklėjo daugiau drūtų ir sveikų vyrų bei moterų negu visi kiti kūdikių maistai krūvon sudėti.

Eagle Pienas buvo priimtas pienas per 63 metus. Jis stipriai rekomenduojadytojų, kuomet motinų pienas neprieimas ir duodamas gynamas.

Jei nežinai kaip varoti Eagle Pieną, prisiūsk mums šitą paskelbimą ir mes pasiūsime jums penėjimo instrukcijas, Kūdikių Knygą ir kitokias brangias informacijas dykai.

THE BORDEN COMPANY
Borden Bldg., New York

No. 1.

Praleiskit Kalėdas!

Su Jusų Giminėmis Lietuvoje

Jungtinių Valstijų Linijos surengė Kalėdinę ekskursiją į Lietuvą plaukiant ant LEVIATHAN nuo New York'o Gruodžio 6-tą.

p. Bisca ves šią ekskursiją nuo New Yorko tiesiai į Kauną. Jųs pasieksite jusų namini miestą laikų del Kalėdinių švenčių.

Ant jusų kelionės, jųs turėsite švarius smagius kambarius, gerą valgį, mandagų patarnavimą ir beno koncertus kiekvieną dieną.

Del pilnų informacijų rašyk dabar-į

United States Lines,
45 Broadway, New York
75 State St., Boston, Mass.
Valdantieji Operatoriai del
U.S. SHIPPING BOARD.

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ
KALBA.

Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą, be kito pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury St. Worcester, Mass.

Worcesterio
PENKIŲ CENTŲ BANKA,
316 Main Street,

Turtas — $22,500,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryto iki 1 val popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taip-
PRANAS LEVERIS
Dailydė-staliorius.
gi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane, po numeriu —
15 Millbury Street,
Tel. Park 8177, Worcesteryje.

NAUJAS IŠRADIMAS

DEKSNIO GALINGA MOSTIS
Gydo, Reumatizma, Ranku, Koju, Nugaros skaudejima, Šalti, Ranku, Koju, tirpima, Dusuli, Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne ronas).

Tukstančiai žmoniu yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.

Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.

Kaina 75 centai, $1.50 ir $3.00, ir 10 centu extra už persiuntima.

Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.

Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

Didžiausia Plunksnų Prekyba S. Valstijose

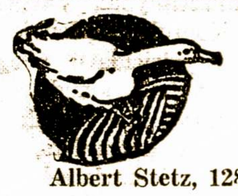

Mes parduodam plunksnas musų pačių darbo, nesugadintų per ilgą gulėjimą. Mes galim prisiust plunksnas čielas (neplėšytas). Visokių plunksnų prabas prisiunčiam ant pareikalavimo. Siunčiam plunksnas į visus kraštus Amerikos. Rašyk su pasitikėjimu didžiausios plunksnų krautuvės.

Albert Stetz, 128 Passaic St., Passaic, N. J.

NORI ŽINOT

Kas dedasi Lietuvoje, pačiam pasauly, ore ir ant vandenų; kaip gyvena artimieji ir tolymieji kaimynai, koks jų gyvenimas ir kulturinis plėtojimasis.

Skaityk "Trimitą"

Jame rasi visa trumpai, aiškiai ir visiems suprantama kalba aprašyta: apie naujausius išradimus, įvairiausius nuotikius įvairių tautų ir žymesniųjų žmonių įvairiose epochose, gražiausių paveikslų tiek iš lietuvių, tiek ir kitų tautų gyvenimo, eilių, straipsnių svarbiausiais dienos klausimais, daug gražių apysakų žymesniųjų lietuvių ir kitų tautų rašytojų, įdomiausių įvairenybių, juokų, poilsio valandai ir daug naudingų pasiskaitymų. "Trimitas" vienas turtingiausių ir pigiausių lietuvių laikraščių. Eina kas savaitė ketvirtadieniais, knygos formato 32—48 puslapių. Prenumeratos kaina š. m. antram pusmečiui: LIETUVOJ—6 litai, UŽSIENY—$1½. "Trimito" adresas:

"Trimitas," Kaunas, Laisvės Al. 26 Nr.

Pirmas Lietuviškas Graborius

Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms
Kreipkitės šiuo adresu:
MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156

PIKNIKAS "Amerikos Lietuvio"

"Amerikos Lietuvio" piknikas atsibus NEDĖLIOJE, 21-mą DIENĄ RUGSĖJO (SEPTEMBER), 1924, prasidės nuo 1-os valandos po pietų, OLYMPIA PARKE, prie Quinsigamond ežero. Šis piknikas bus linksmesnis už buvusius pirmiau piknikus, delto, kad 10 METŲ SUKAKTUVIŲ "AMERIKOS LIETUVIO" LEIDIMO.

Kas turite tikietus ant pikniko, malonėkit perduot arba prieš pikniką mums galus prisiųst. Kviečiame visus ant pikniko atsilankyt, nes čia sueisite daugelį draugų, kadangi svečiai žada but net iš Shenandoah, Pa. Nepamirškite Rugsėjo 21-mos dienos!!

"Amerikos Lietuvio" Administracija.

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

Šiluma, šaltis, šviesa, sausumas ir drėgnumas kenkia valgomiems daiktams.

Šiluma ir šaltis, šviesa ir sausumas daug gelbsti valgiams gest ir tas gedimas skiriasi nuo to, kuris paeina nuo bakterijų augimo, rugimo ir pelėjimo.

Daug šviežių vaisių greitai įsirpsta net paprastoje temperaturoje, ir galima imt pavyzdin obuolius, kurie ilgai bestovėdami bliudelyje pasidaro miltingi. Riešutai ir kiti riebumynai, jei laikomi šiltoje vietoje greitai sugesta. Ir jei valgis laikomas taip šaltoje vietoje, kad jis sušala dažniausiai sugenda kaip išvaizda taip ir jo skonis. Pavyzdžiui, sušalusios bulvės yra vandeniuotos ir turi nemalonų saldų skonį.

Šviesa taip pat pagreitina vaisių ir daržovių įsirpimą. Dažnai išvirti vaisiai ir daržovės laikomos tamsiose vietose palaiko savo išveisdą daug geriau. Kartais šviesa ir šiluma kenkia aliejui ir kitiems riebumynams.

Per daug didelė oro cirkuliacija kartais gali valgiams pakenkt. Salotos ir kitos sultingos daržovės nuvysta, o pyragaičiai netenka savo trupumo suimdami visą drėgnumą iš oro. Kitaip sakant, reikia saugot, kad drėgni valgiai nesudžiutų, o sausi valgiai nesudrėgtų.

Švari burna.

Keliatas metų atgal, Dr. Mayo, vienas iš Amerikos geriausių gydytojų, pasakė, kad dantistai turės mokytis medicinos. Sykiu su šiuo pranašavimu, naujas burnos hygienos mokslas nurodo tris dalykus.

1.—Kiek blėdies yra padaroma kuno sveikatai, kuomet burna yra nešvari, dantystys neprižiurimi, kiauri, ir smegenis nesveikos.

2.—Tinkamus budus atitaisymui visų burnos.

3.—Kaip išvengt dantinių ligų.

Labai mažai žmonių težino, kad burnos stovis liečia tris svarbiausius gyvenimo dalykus, valgį, vandenį ir orą. Niekas negali gyvent be šių trijų dalykų. Valdžia leidžia dideles pinigų sumas, kad vanduo ir valgis butų švarus. Šeimyninkė stengiasi, kad puodai ir indai, kuriuose valgis dedamas, butų švarus. Visos smulkmenos apturėjimui švaraus valgio yra aprupinamos, bet kuomet jie pereina per lupas, dažniausiai jis užsikrečia, nes dauguma burnų yra nešvarios.

Kaip užlaikyt burną švariai, kad neleidus dantims putį? Štai keturi praktiški patarimai:

1.—Burna turi but gero dantisto prižiurima. Eik pas geriausi, kokį gali rast. Reikia pas jį dažnai eit nors tris ar keturius sykius ant metų.

2.—Dantys turi but egzaminuojami su ex-ray, kad suradus kokiam stovy yra šaknys, ir kaulas apie tas šaknis, nes tose vietose yra pradžia visų dantų ligų. Visi dantys, kurių nervai išimti yra abejotini. Nors pas juos ir nesiranda skausmo vienok prie šaknies gali rasties votis, ir ex-ray tegali tai surast.

3.—Reikalauk, kad dantistas duotų visus smulkmeniškus patarimus, kaip dantis prižiurėt. Reikia pašvęst nors tris minutes kas rytmetį ir kas vakarą plaut smegenis ir dantis, kaip jų tinkamai negalima išvalyt. Atmink, kad švarus dantys, ir švari burna neužkrės valgio.

Nevartok tiek daug cukraus, nes cukrus greičiausiai pudo dantis negu kitas koks valgis. Gamta niekuomet neskyrė mums cukraus koncentruotoje formoje, bet norėrojo, kad mes jį imtume naturalėj formoj; kaip, vaisiuose ir daržovėse.

Profesorius Osler, jau miręs, ir kuris gyvendamas buvo skaitomas aukščiausioje medicinos profesijos vietoje sakė: "Burnos švarumas, dantų švarumas ir gerklės švarumas, šie trys dalykai turi but užlaikoma per visą gyvenimą. Nėra nė vieno dalyko taip svarbaus žmonėms, kaip burnos hygiena.

Maudydis vandeny sveika.

Sveikata yra turtas ir tankiai maudantis galima tą turtą įgyt. Kokius ryšius turi maudymasis su sveikata? Žmogaus kunas, pats save reguliuojantis susideda iš įvairių organų, kurie sveikatą palaiko. Tarpe jų yra kuno oda, turinti tiek daug kraujo gyslelių ir nervų, kad įdurimas su spilkute ištraukia kraują, kuris pareina nuo širdies, ir tuom pat sykiu priduoda skausmo, kas parodo komunikaciją su smegenimis. Šie du organai, širdis ir smegenys kontroliuoja visus kuno veikimus.

Kad maudymas turi tiesioginę įtekmę ant jų, parodo rytmetinis nusiprausimas, kuris tiek atgaiviną visą kuną, kad be jo jo negalima apsieit. Tame atgaivinime yra visas maudymo sekretas. Jei nuplovimas veidó yra taip naudingas, plovimas viso kuno turi but kur kas naudingesnis. Patyrimas parodo, kad šaltas vanduo yra labai gaivinantis ir stimuliuojantis.

Maudytis drugname vandeny yra gerai, kuomet norima išsipraust. Ir tas yra absoliučiai reikalinga nors sykį savaitei, ar dažniau sulyg žmogaus užsiėmimo. Suprantama, angliakasys reikalauja išsipraust dažniau negu ofiso darbininkas.

Šilta maudynė yra taippat gaivinanti, nes iš jos išėjus kunas greitai sutraukia kambario temperatūrą, kuri paprastai esti žemėse neg žmogaus kuno, ir tas susidurimas ragina gaivinančius jausmus. Nuomonė, kad šilta maudynė atidaro kuno odos skylutes yra klaidinga, nes jos visuomet esti atdaros.

Jei aplinkybės neprileidžia prie išsimaudymo, štai ką galima padaryt. Paėmus abrusą, reikia jį sušlapint per vidurį drugnam vandeny ir išgręžt. Laikant abu galu, trint nugarą su juo į abi puses. Dažnai jį sušlapinant ir išgręžiant, galima visą kuną taip ištrint. Išsimaudant drungname vandeny kas rytmetį labai gaivina.

Maudynė, kur vanduo puola kaip lietus iš viršaus yra gerai tvirtam žmogui, bet kitiems netinka. Taip pat dažnai maudantis labai šaltam vandeny, yra pavojinga nebent pasirodytų reakcija, t. y., smagus jausmas be jokio drebėjimo.

Pirma pagelba nuo elektros nutrenkimo.

Ką daryt, kuomet pasitaiko kam nors but elektros nutrenktu, turi but visiems žinotina. Čia paduodame patarimų, kuriuos duoda Tautinės Elektros Šviesos draugija..

Pirmiausiai reikia žmogų atitraukt nuo elektros, užsukant cirkuliaciją arba atitraukt jį šalin su guminėmis pirštinėmis, sausais drabužiais arba medžio pagaliais. Šie dalykai neprileidžia elektros prie kito. Jei butų reikalas perkirpt dratą, reikia tai daryt su kirviu arba kitu dalyku, turinčiu medinę rankeną, ir tai darantis turi nusisukt, kad išvengus elektros bliksterėjimo.

Reikia nutrenktąjį pagulдyt kniupščia, su viena ranka prilaikant veidą, kad burna ir nosis galėtų liuosai kvėpuot.

Reikia imt priemones kvėpavimui, atliuosuojant drabužius, dedant amoniją prie nosies ir laikant jį labai šiltai priklotą. Pradėjus ligoniui kvėpuot, reikia jį gerai saugot, kad nesustotų. Atsitikime, jei sustotų kvėpavęs, rekia vėl imtis priemoniško kvėpavimo.

VĖJO MALUNAS.

Rašo kas moka ir kas nori.

Į darbą!

Redaktorius iš atastogių dar nebegryžta
O lapai palikto rašto jau nyksta.
Tad, vyrai, kas gyvas, skubėkim prie darbo,
Mastykim, rašykim dėl "Amerikos Lietuvio" štabo—
Kas karštų kibirkščių žiupsnį tepabrėžia,
Kas Po Medžiu prakalbą smarkią parėžia.
Tu, Jonai, žinias visas mums surinkie,
O Gabrys—meilės apysaką kokią gaminkie,
Juk ne vienai širdį gal esi sužeidęs!
Tu, Juozyt, ko šypsais rankeles nuleidus?—
Sėskis už stalo ir pliek editorialą, z
Jei nėra paišelio imk kreidos galą.
Nėra ką jieškoti—visi iškavoti.....
Ne pernai, jums, visą baksą išaikvoti!
Tik Blažiui neduokim teksto taisyti,
Nes jis veltui nenori rašto braižyti.
Viensėdį viensėdžiu, o ne kaimu vadina,
Sodžius brukšniais kaip kur padabina.

Kipšas.

—Kazy! kas tai yra Dzimdzi-Drimdzi?

—Tai teatras.

—O koks?

—Juokingas, sako.

—Na, tai eisim pasižiurėt!

—Bet palauk! skaičiau "Laisvėj," kad tai "geltonųjų" teatras....

—Kaip tai geltunųjų?! Juk tarpe aziatų nesiranda lietuvių?

—O ką žinai, gal iš Japonijos arba Kinų sugrįžę pabėgėliai... **Dzimdzi.**

×

Chicagos "Varpas" 35 nyje išskambino naują žinią, kad jis perėjo į turtingesnių gaspadorių rankas. Kas be pasisakymo parodo, kad 35 jo numeris papuoštas naujų švarkų ir daug diktesnis atrodo. Reikia tikėtis, jog dirbant gerb. Juozui Laukiui, maisto lalkraštyje netruks, ir kas paragaus jo sykį, norės ir daugiau. **Zip.**

Turbut išlėkė su garniais? Worcesterio T. M. Dr-jos 50 kuopos nariai ieško savo valdybos, kadangi veik per ištisus 1924 metus kuopa neturėjo ne parengimų, nė susirinkimų, nė knygų ir nieko nesigirdėt, kad prie ko nors butų rengiamosi. Turbut ji su garniais kur išlėkė!? **Zip.**

×

Klerikalai savo bombomis apmalšinę tautininkų ir socialistų tvirtoves, prisiartino prie bolševikų, ir dabar nežinia kas bus. O kad nuosprendį išsprendus, paimsime apyskaiton jų amunicijas. Worcesteryje klebonas Jakaitis turi amunicijos naujoj parapijos mokykloj už 300 tukstančių rublių, Chicagos klebonas turi duchovnoj mokytojų seminarijoj, New Yorke, Philadelphijoj, Bostone, ir kitur, tik raudonuoja amunicija mokyklų sandėliuose.

Dabar pažvelkime pas tautininkus, socialistu ir bolševikus, kame jų amunicija, kur jų mokyklų sandėliai, seminarijos? Nė su žiburiu nerasi! Ir į atakas klerikalų, jie atsiliepia tuščiomis zalpomis. Tas parodo, kad klerikalai visiems jau nosis nušluostė. Ir jei klerikalai į laiką susiprastų savo mokyklų amuniciją — satyrišką dogmą, reformuot į grynąjį mokslą, tai pergalė klerikalų pusėj. **Zip.**

×

Emigracija.

—Kada tavo brolėnas atvažiuos į Ameriką?

—Tai negreit Rašė, kad už 47 metų vizą gaus...

—O-o-o-o!.... Kaip tai?

—Labai paprastai. Naujas įstatymas.

—A, tai jis gali pirmiau pas Belzebubą patekt.

×

"Sandara" giriasi parsiklupdžius socialistus ir klerikauls prieš Sandaros principus.

Bravo, vyrai! Bet nepamirškite ir savo kolegų iš Vienybės ir Dirvos prie liaudininkų aukuro pasiklupdyt, ką jie prieš svetimus dievus "paklonus" linguoja... **Kipšas.**

×

Susivaidijo musų partijos už Lafollette, klerikalai sako jis yra jujų, sandariečiai tvirtina, kad jis esąs sulyg principų jiems artimiausias, o socialistai giriasi, kad jis socialistų programo prisilaiko.

Et tos partijos!.... Ginčijasi už tuščią "bliudą"... Lafollette nėra nei klerikalas, nei socialistas nei sandarietis. Jis yra "independent"—jo kandidatura nėra nuo jokios partijos, jis — **bepartyvis.**

Nu, ką musų partijų garbintojai, ar smagu tupėt bepartyvių maiše? **Kipšas.**

×

Don Kišotas su vėjo malunais kovojo iki jo raguotinė nesulužo, o tulas kalbininkas vėjo malune su žodžiu "ponas" per keliatą metų kovojo iki plunksna sudilo. Mato, kas karta daugiau iš Lietuvos "ponų" atvyksta, vienam galvą nukerti—kits išdygsta, nėr kas daryt.... Kad kova laimėt ir pergalėtoju buryje but—pats save ponu pasivadino.

Sančo Pančo.

×

Pirmu syką vėjo maluną sukdamas gal ne iš tos pusės vėją paleidau, gal kam nuo ilgų sparnų jo kliuvo... Atleiskite, nes tai pirmu ir paskutiniu kartu. **Kipšas.**

VIETOS ŽINIOS.

Vakaras su porgramų kliubo vasarnamy. Nedėlios vakare, 7 d. rugsėjo, 1924 m. Ukėsų Kliubo vasarnamy ant ežero atsibuvo įvairus ir linksmas vakaras. Apart šokių žaislų, "Aušrelės" grupė padainavo keliatą smagių dainelių, kas publikai labai patiko. Pageidaujama daugiau tokių vakarų.

Reporteris.

Svarbus susirinkimas. A. L. T. Sandaros 16 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 11 d. rugsėjo, 8 val. vakare, "Aušrelės" kambariuose 12½ Millbury st. Visi nairai butinai ateikite, nes bus svarbių dalykų svarstyme apie žiemos veikimą.

Kviečia Valdyba.

---

14 rugsėjo (sekmadieny), Lietuvių parapijos bažnyčioj p-lė Metrikaitė pagiedos solo "Sveika Marija" ir "Marija Marija," naujos A. Vanagaičio kompozicijos. **Rep**

Įdomi paskaita. Ketverge, 11 rugsėjo Šv. Kazimiero salėj bus įdomi paskaita apie Lietuvą, sportą ir Lietuvos meną. Pradžia 7 v. 30 min. Apsilankykite visi, nes veltui įėjimas.

Kalbės atvykę iš Lietuvos dramos artistai. Nesivėluokite! **Rep.**

Naujas Skandalas. S.L.A. 57 kuopa 7 d. rugsėjo laike mėnesinį susirinkimą. Po užbaigimui kuopos reikalų iždo globėjas Žalimas ir raštininkas Šalaviejus padavė kuopai raštu įtarimą buvusio kuopos pirmininko ir dabartinio iždininko spekuliacijoje kuopos iždo pinigais be kuopos narių žinios. Viso išimta buvę $525.00. Kuopa išklausius skundo ir iždininko pasiteisinimo vienbalsiai nutarė atstatyt iždininką ir jo vieton išrinko kitą. Išrinkta taip-gi ypatos trečiųjų teisman, kuris įvyks už trijų savaičių įtariamų asmenų tardymui.

Iždo apsaugos komisija darbuojasi išsijuosusi ir reikia tikėt, kad kuopos finansus geritai sutvarkys. Gi dabartinė kuopos valdyba susideda iš pasitikėtinų kuopos narių. Reikia tiktai solidariškai sukrust, pasidarbuojant jos labui ir ji kaip buvo taip ir bus viena iš skaitlingiausių ir pažangiausių kuopų S. L. Amerikoje. **Reporteris.**

Artistų gastrolėms, visus spaudos darbus atlieka p. M. Paltanavičiaus spaustuvėje. Atspausdintos labai gražios programos ir apgarsinimai su fotografijomis. Pakvietimas garmonizuotas chorui ant liaudies dainos motyvo. Chorams naujiena; Žodžiai juokingi. "Dzimdzi-Drimdzi" pradeda nuo pakvietimų visokias "fones" rodyt. Turbut bus įdomu. Lauksime!

Sulyg paskelbto maršruto. Worcesteriui atatinka net keturios dienos, butent: Spalių 2, 4, 5 ir 6, reiškia, mes turėsime net keturis vaidinimus. Vaidinimai žada but labai įdomųs, nes progarmą labai įvairį. Veikalai rašyti pačių artistų iš Lietuvos ir Amerikos lietuvių gyvenimo. Veikalų pavadinimai liepia nusišypsot, bet vargiai apsieis ir be ašarų, 'Dzimdzi-Drimdzi sako, kad jam apeina palinksmint savo brolius ir per juoką bei ašaras sakyt skaudžią teisybę. Musų gyvenimas tiek sukaupė ydų, kad mes nerasdami priemonių jų šalinimui vis daugiau ir daugiau jų susilaukiame. Vyriausioji yda, tai musų ištautėjimas ir gal, pagaliaus, alkoholio nuodų vartojimas. 'Dzimdzi-Drimdzi visa tai pastebi. Teatrą "Dzimdzi-Drimdzi" sudaro garžus profesionalų Lietuvos artistų burelis, butent: J. Dikinis, V. Dineika, J. Olšauskas ir A. Vanagaitis. Jie pasisakė, kad ne partijų užgaidoms tarnauja, bet Tautos darbą dirba, jie tą kryptį užsispyrę varo ir savo tikslo siekia.

Lietuvos artistai, J Dikinis ir V. Dineika, atvažiavo iš Waterburio ir apsistojo Worcestery pas S. Purvinską, 41 Plantation st.

Worcesterio karų kompanija panaikino keturias linijas. Iš priežasties mažo žmonių važinėjimo karais Worcesterio gatvekarių kompanija nutarė sustabdyt karų vaikščiojimą tarpe Worcesterio ir Spencerio, tarpe Clintono ir Hudsono, tarpe Graftono State Hospital ir Marlboro, tarpe North Graftono ir Graftono.

Prie to kompanija nutarė ant visų karų linijų įvest tik vieno žmogaus valdomus karus, kuriuose motormeno ir konduktoriaus pareigas atlieka vienas asmuo. Pasipylė daugybė protestų prieš tokius kompanijos nutarimus, bet kompanija aiškinasi, kad automobiliai ir motorbusai varo juos iš biznio ir kad kompanija negalinti kitaip pasielgt.

WORCESTERIO LIETUVIŲ BIZNIERIŲ DRAUGIJA.

Worcesterio lietuviai biznieriai daugiau savo tarpe konkurencijos nevarys ir vieni antriems nekenks. Jie susiorganizavo į Lietuvių Biznierių Draugiją, prie kurios prisidėjo jau suvirš 40 biznierių.

Šitos Biznierių Draugijos tikslas netik suderint biznierių santykius ir dirbt lietuvių biznio praplėtimui, bet taipgi sutvarkyt lietuvių biznierių reikalus taip, kad lietuviai biznieriai galėtų patarnaut savo žmonėms geriau negu svetimtaučiai. Lietuvių Biznierių Draugija pridabos, kad jos nariai varytų švarų ir neapgaulingą biznį. Žodžiu sakant, Lietuvių Biznierių Draugija yra užsibrėžus dirbt sau, savo žmonių ir Lietuvos naudai.

Ikišiol prie W. L. B. Draugijos prisirašė šie asmenys:

A. J. Katkauskas—drapanų krautuvė, 372 Millbury st.

A. P. Dėdynas—ice cream, 96 Millbury st. Worcesteryj.

Januškevičius — bučerys, 82 Ward st., Worcesteryje.

K. Dirvelis — čeverykų taisytojas, 86 Ward street.

Slesoriunas ir Likšys—čeverykų kromas, 58 Millbury st.

Bakanauskas ir Kudorauskas—bučeriai, 109 Millbury st.

Dovidonis ir Karazija — bučeriai, 253 Millbury str.

Broliai Repečkai — čeverykų krautuvė, 27 Millbury st.

J. Stoškienė — drapanų krautuvė, 23 Millbury street

Dvareckas — bučeris, 94 Ward st., Worcester, Mass.

Wilben Bottling Corp. — sodės išdirbystė, 113 Ward st.

Stonkus — drapanų krautuvė, 82 Millbury street.

V. Čivinskas — rakandų krautuvė, 363 Millbury str.

Vilkas—apdraudos agentas, 314 Main st., Worcester.

Martulionis—pienius 314 Main st. Worcester, Mass.

Vaitkevičius–duonius, 227 Conterbury st. Worcestery.

Bačinskas — real estate, 37 Barclay st., Worcestery

Česna–čeverykų krautuvė 90 Millbury st. Worcestery.

Balčiunas — duonius, 33 Lafayette st. Worcesteryje.

M. Paltanavičia, "Am. L." leidėjas, 15 Millbury street.

J. Subeika — bučerys, 53 Lafayette st. Worcesteryje.

J. Glavickas—bučerys, 91 Ward st. Worcester, Mass.

J. Strunckus—bučerys, 66 Ward st. Worcester, Mass.

V. Buda — bučerys, 431 Millbury st., Worcesteryje.

J. Liutkevičius—diržų dirbėjas, 97 Arthur street

Kryžiauskas—duonius, 80 So. Gate st., Worcesteryje.

M. Civinskas — graborius, 340 Harding st. Worcestery.

Budrevičius—aptiekorius, 120 Millbury st. Worcestery.

T. Krapas—barberys, 102 Millbury st. Worcesteryje.

Valungevičius — bučerys, 3 So. Harlem st. Worcestery

V. Degutis — namų taisytojas (dailydė) Worcestery.

K. Daugiela — bučerys, 6 Waverley st. Worcesteryje.

Babravičius—bučerys, Quinapexet, Massachusetts.

Kairaitis — bučerys, 31 Vernon st. Worcester, Mass.

Mažeika—barberys, Ward street, Worcester, Mass.

A. Gotautas — insurance 5 Trumbull st. Worcestery.

Lietuvninkas — insurance, 395 Millbury st. Worcestery.

Alyta—bučerys, 362 Millbury st., Worcester, Mass.

J. J. Dirsa — graborius, 13 Ellsworth st. Worcestery.

Lietuvninkas ir Kulis — automobilių taisytojai.

Patartina lietuvių visuomenei visuomet kreiptis prie viršminėtų biznierių, nes visuomet gausite teisingą patarnavimą. Kurie biznieriai nepriklausote, prisirašykite. Susirinkimai atsibuna Lietuvių svetainėje. Sekantis susirinkimas atsibus ketverge, 12 dieną rugsėjo, 29 Endicott st.

Valdyba:
Pirm. **J. G. Glavickas,**
Sekr. **A. J. Katkauskas,**
Iždi. **V. Česna.**

PARSIDUODA.

PARSIDUODA bučernė ir grosernė, pigia kaina, geroj vietoj. Biznis gerai išdirbtas. Parduoda iš priežasties ligos. Atsišaukite

"Amerikos Lietuvio" ofise,
15 Millbury st. Worcester, Mass.
(37—40)

10,000 Sempelių Dovanai Kenčiantiems nuo Reumatizmo!

Kad padidinus populiariškumą musų paprasto Namų Metodo del reumatizmo, ir kad davus visiems progą išbandyt jį dovanai, mes nutarėm išdalyt 10,000 sempelių dovanai. Vienas sempelis bus atsiųstas be kaštų kiekvienam prisiuntusiam antrašą.

Jei jųs kenčiat nuo reumatizmo, sunku paeit ar vargiai galit prisilenkt, negalit lipt laiptais, negalit šukuot plaukus ar atlikt savo paprastą darbą, mes kviečiam Jumis pasinaudot šia proga ir išbandyt gyduoles dovanai.

Mes turim pirkėjų visose Kanados ir Suv. Valstijų dalyse. Musų Metodas yra gerai žinomas, ir šimtai žmonių jį giria. Jei jųs ar bile šeimynos naris (suaugęs) kenčia nuo reumatizmo—rašykit tuoj del sempelio ir išbandykit jį musų kaštais.

PLEASANT METHOD CO.,
Dept. X-32,
3624 No. Ashland Ave., Chicago, Ill.

PAJIEŠKOJIMAI:

REIKALINGA mergina arba našlė, nuo 25 iki 45 metų amžiaus, už gaspadinę. Meldžiu atsišaukt. Su mokesčiu sutiksim. Aš esu našlys. Adresas:

A. J. K—Maytis,
BOX 371, R.F.D. No. 4,
(37—39) Bridgeport, Conn.

KILA IŠGYDOMA

Su Stuarto Plapao Paduškaitė. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kilos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenuslenka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokių diržų ar sprendžinų neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalius. Męs prisiųsime, ką sakome, atsiųsim jumis išmėginimui visai DYKAI.

Plapao Laboratories,
3059 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.

Ant pardavimo malkos

Parsiduoda geros klevinės malkos, supiaustytos, po $13 už kordą (su pristatymu į namus). Reikalaukite šiuo adresu:

JONAS SELEŠTAVIČIUS,
36 Perry Ave., Worcester, Mass.
(34—37)

EKSTRA !!

Turiu pranešt, kad atidariau naują čeverykų krautuvę. Turiu naujausios, geriausios ir gražiausios mados, visokios rušies čeverykus, kaip vyriškų, moteriškų, mergaičių ir vaikučių. Tik ateikit patįs persitikrint, busit užganėdinti. Jums plačiai žinomas—

VINCAS ČESNA,
senas ledinis,
90 Millbury Street,
Su pagarba, V. Česna.

APSIDRAUSK NUO NELAIMĖS!!

1000 dolerių apdraudos tik už 75 centus

"Amerikos Lietuvis" šiomis dienomis įvedė Apdraudos Skyrių savo skaitytojams už labai pigią kainą be jokių skirtumų—seniems ir jauniems. Nereikia daktaro ir jokių kamantinėjimų nėra., kiekvienas gali but apdraustas. 1000 dolerių apdraudos bus išmokėta kiekvienam, kuris sutiktų nelaimingą mirtį, arba pražudytų abi akis, abi kojas. 500 dolerių gaus, kas neteks vienos rankos, vienos kojos, vienos akies. Po metų laiko 1000 dol. užauga iki 1500 dolerių; 500 dol. užauga iki 750 dolerių.

Kadangi dabartiniais laikais nelaimių visur atsitinka labai daug, todel kiekvienam žmogui reikalinga apie savo apdraudimą gerai pamastyt.

Apdraudą priimam tik su panaujinimu prenumerato. Prisiųskite "Am. Lietuvio" metinės prenumeratos $2.50 ir pridėkite 57c., tai bus $3.25, už ką mes prisiųsime $1000 Apdraudimo Policy. Kas užsiprenumeruos "Amerikos Lietuvį" dviem metam ir prisiųs mums 5 dolerius, tą apdrausime savo lėšomis. Nepraleiskite progos!

"Amerikos Lietuvis,"
15 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

NESVAIGINK SAVO KUDIKIŲ.

Geriau leisk kudikiui verkti, negu pripildyti jį su narkotiškais nuodais, kad "apmalšinti" jo skausmą paeinantį nuo netvarkoj esančių vidurių. Dar geriau—duokite jam truputį

BAMBINO

tyriausio, saldaus-skonio, tikro vidurių paliuosuotojo. Jame nėra svaigalų. Nėra narkotiškų nuodų. Jis yra tik lengvai veikianti kombinacija, padaryta iš daržovių išsunkų, kuri pagelbsti nuo vidurių užkietėjimo, vidurių dieglio, mėšlungio. Kudikiai mėgsta jį. Jie net prašo daugiaus.

Jusų aptiekorius parduoda Bambino—35c. už bonką, arba pasiųskite tiesiai į laboratoriją.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street Brooklyn, N. Y.

NAUJA KNYGA VISIEMS REIKALINGA:

KAIP IŠSIIMT PILIETIŠKAS POPIERAS?

Ką-tik išėjo iš spaudos knyga, kaip išsiimt pilietiškas popieras su visais reikalingiausiais klausymais ir atsakymais, ANGLŲ ir LIETUVIŲ KALBOSE. Galite gaut pas mus, kaina ..... 30c.

M. PALTANAVIČIA,
15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

Antanas J. Milleris,

Lietuvis Advokatas,

406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

"Skrom," P. Lipnevičiaus išrasta gyduolė dar esant jam Lietuvoje.

NEPASIDUOKITE REUMATIZMUI!!!

Reumatizmas dabar labiausiai žmogui įkirėja, kada oras nuolat mainosi. Bet nepasiduokit! Gyduolės "Skrom" yra pagydę daugelį žmonių, kuriems pinigų ir laiką sutaupino. Šimtai žmonių pasigelbėjo vartodami "Skrom". Jų pavardes ir adresus mes jums prisiųsime del persitikrinimo. Jeigu jus sergate reumatizma, nepasiduokite. Rašykite pas mus, mes prisiųsime šių stebuklingų gyduolių. Nelauk ir nekentėk be reikalo. Bonkutė "Skrom" 1 dol., su prisiuntimu $1.25.

M. Paltanavičia,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Atsiųsk tiktai 85 centus

O gausi vaistų nuo nervų, išgasties, nuomario, klajojimo, bemiegės, galvos skaudėjimo, ausyse užimo ir visokių nervų nusilpnėjimo. Naujausis sapninkas su daug paveikslų, apdarytas $1.50. Taipgi mes užlaikome didžiausią krautuvę visokių lietuviškų žolių ir šaknų su lietuviškais nurodymais, kaip vartot. Geriausia Trejonka 60c. pakelis. Atsiųsk 10c., o gausi visokių žolių ir knygų katalogą. Reikalaujam agentų pardavinėjimui musų v i s o k i ų ž o l i ų.

M. ZUKAITIS,
451 Hudson Ave., Rochester, N. Y.
(30—4)

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas
ir akinių pritaikintojas.
447 BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Tel. Park 2470

BEN. MENDELSOHN,
Advokatas
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoj, taip Europoj.
390 Main St., Room 391—932, Worcester, Mass.

Suite 71. **Tel. Park 7636.**
Dr. Ruth F. Bernot
Lietuvė Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main Street, Worcesteryj,

Naujas Lietuvis Graborius
JUOZAS J. DIRSA

Geriausiai patarnauja už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jųs draugą arba giminę, kreipkitės prie manęs.

Nuo rugpiučio 1, J. DIRSA perkraustė ofisą į naują vietą, po numeriu:—

13 Ellsworth Street.
Tel. Cedar 4953.

JONAS CIVINSKAS

Perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, veža anglius ir persamdo trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:

340 Harding St. Worcestery.
Tel. Park 4156.

"DIRVA" PERSIKĖLĖ NAUJON VIETON.

"Dirva"

Mokslo, Literaturos ir Politikos Savaitraštis
Išeina penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.
Prenumerata metams $2.00
Lietuvon metams $3.00
Pusei metų pusė kainos.

"Dirva"

3352 Superior ave.,
Cleveland, O.
"Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus Ameriką.
Į Lietuvą ir Partraukia Gimines į

GREITA KELIONĖ Į LATVIJĄ!
WHITE STAR LINE
Greičiausis Kelias į Lietuvą!
N. Y.— Cherbourg—Southampton.
Išplaukimai kas subatą. Milžinai laivai Majestic, Olympic, Homeric.
Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

AMERICAN LINE
WHITE STAR LINE
N. Y.—Plymouth—Southampton—Cherbourg—Hamburg.
Reguliariški išplaukimai. Puikus, dideli, greiti laivai. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

RED STAR LINE
N. Y., Plymouth, Cherbourg ir Antwerp.
Dažni išplaukimai. Naujas laivas Belgenland, taipgi Lapland ir Zeeland.
Visos uždarytos, privatiškos kajutos. Geras valgis ir visi patarnavimai. Kreipkitės prie vietinių agentų, ar į

Passenger Department,
84 State St., Boston, Mass.

Trumpiausis Kelias Į Visas Dalis LIETUVOS!
Išplaukimai kas savaitę musų laivuose de luxe:
Resolute, Reliance, Albert Ballin, Deutschland
su I, II, ir III kliasos pasažierais ir laivai:
"Mount Clay," Cleveland, Hansa, Thuringia ir Westphalia,
su II ir III kliasa. Mandagus, geras patarnavimas, puikus valgis, geros aplinkybės.
United American Lines,
Julius Rottenberg, Inc.,
260 Hanover st. Boston, Mass.
arba kitu įgalioti agentai.

Farmos ir Stubos Ant Pardavimo!

Kas nori pirkt ar parduot stuba ar farmą arba sumainyt stubą su farma aš tamistoms patarnausiu tame reikale. Šiuom laiku turiu keliatą gerų farmų už žemą kainą. Ateikite pas mane, o aš jus nuvešiu parodyt įvairaus didumo ukių (farmu).

Agency J. P. Vaitkus,
201 Millbury St. Worcesteryj
Telefonas Park 7786.

APTIEKA

Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rušies. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų

Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per ekspresą.

A. BUDREVIČIUS
PROVIZORIUS,
122 Millbury St., Worcester, Mass.

DR. TESSMER,
Dentistas
306 MAIN STREET, Worcester, Mass.
(virš Iver Johnson krautuvės)
SUTEIKIA SAŽINIŠKĄ PATARNAVIMĄ LIETUVIAMS!
Tel. Park 3310.

AMERIKOS LIETUVIS ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS.